

Înălțarea Domnului, a doua jumătate a sec. XV, Tver

DIN SUMAR:

- ▶ ACTUALITATE (p. 2)
- ▶ IN MEMORIAM
 - PR. BOGDAN IVANOV
 - IONITA TIMIȘ(p. 3)
- ▶ PATRISTICA * EVENIMENTE – PR. BOGDAN MARIAN (p. 4)
- ▶ ANIVERSARE
 - PR. VASILE LEB, PR. BOGDAN IVANOV
 - MIRCEA GELU BUTA(p. 5)
- ▶ PROFESORUL DE RELIGIE
 - AURELIAN BERCEA
 - HENOREL NICA(p. 6)
- ▶ TINERII ÎN BISERICĂ – PR. LIVIU VIDICAN-MANCI (p. 7)
- ▶ ARTA SACRA * MORALIA
 - MARCEL MUNTEANU
 - MARIN-MARIUS TRUCULESCU(p. 8)
- ▶ RECENZII
 - PETRU STANCIU
 - PAUL MOLDOVAN
 - MIRCEA GHEORGHE ABRUDAN(p. 9)
- ▶ PELERINAJE (p. 10)
- ▶ AGENDA IERARHILOR (p. 11)
- ▶ APARIȚII EDITORIALE * GRILA RADIO (p. 12)

† Andrei

Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului

„Inima înțeleaptă caută știința” (Pilde 15, 14)

Am început modesta mea alocuțiune la sărbătorirea împlinirii celor 75 de ani ai unui om mare – Ionel Haiduc, Președintele Academiei Române – cu acest cuvânt al regelui Solomon. Cu siguranță că pomenitul Înțelept al Antichității nu se gândea la inima biologică ca izvor al științei, ci la omul lăuntric, profund, din care izvorăsc toate facultățile, la sufletul omului, la partea spirituală din el, care niciodată nu pier. Toate aceste facultăți își au sediul în „inimă”, înțelegă ca centru spiritual al omului.

Cu o asemenea „inimă” înțeleaptă a fost dăruit de Dumnezeu Academicianul Ionel Haiduc, „inimă” care a căutat știința și a aflat-o. A aflat-o și a cultivat-o cu stăruință pentru că, așa cum spunea Domnia Sa într-un interviu din *Formula AS*, „în viață e important să înaintezi pas cu pas”.

A înaintat pas cu pas și a realizat lucruri importante pentru știința românească, pentru mediul academic clujean și pentru viața personală și de familie. Noi credem că în spatele tuturor acestor realizări dobândite cu muncă neostoită a stat pronia lui Dumnezeu. Chiar dacă, privite lucrurile de dinafară, cum spunea în alt interviu din *Adevărul*, „toată viața a fost un șir de coincidențe fericite”, în spatele acestor coincidențe a stat o putere nevăzută.

Președintele Academiei Române, Profesorul Universitar Dr. Ionel Haiduc s-a născut aici, în Cluj, la 9 mai 1937. A făcut Școala primară la „Ioan Bob”, cursurile secundare la „Colegiul Național Emil Racoviță”, iar apoi Facultatea de Chimie la Universitatea „Babeș-Bolyai”.

În anul 1964 devine doctor în chimie al Institutului „M. V. Lomonosov” din Moscova, urmând ca mai apoi, pe durata a trei stagii post doctorale, să fie cercetător științific în Statele Unite ale Americii.

O viață de om va activa în lumea academică din Cluj, fiind dascăl la Facultatea de Chimie din Cluj-Napoca, profesor încă de foarte tânăr: la 36 de ani. Poate că nu-i locul acum să pomenesc activitatea sa științifică enormă, care este cuprinsă în lucrări de marcă din țară și străinătate. Nu se poate însă să nu amintesc câteva lucruri esențiale: s-a ocupat de chimia coordinativă și organometrică, de chimia supramoleculară, de chimia ciclurilor anorganice, de activitatea biologică a compușilor metalici, de nomenclatura și sistematizarea în chimia anorganică.

Între 1990-1993 este Rector al Universității „Babeș-Bolyai”, iar apoi ajunge visiting professor în Mexic. Fără a pretinde că sunt exhaustiv, voi mai menționa că este Membru titular al Academiei Române, ales din 2006 Președinte al acesteia, că este Membru de Onoare al Academiei de Științe a Moldovei, că a fost Vicepreședinte al Consiliului Național al Rectorilor și că este o autoritate în cercetarea științifică națională și internațională.

Deși este în vârful întregii inteligenții românești, Academicianul Ionel Haiduc își păstrează parfumul academic clujean și așezarea omului echilibrat din Transilvania, care are un atașament special față de pământul Țării. Prin felul acesta de a fi, se înscrie în liniile directe pe care le trasa Vasile Pârvan atunci când, în 1919, Universitatea românească de la Cluj își deschidea porțile.

Spunea atunci Pârvan că universitarul de la Cluj „trebuie să înțeleagă viața ca o luptă pentru mai mult gând, spontaneitate, originalitate, însuflețire, spiritualizare a întregii noastre munci ordonate în viață. Iar în spiritualizarea aceasta a vieții, valorificată după unitatea de măsură supremă, etern valabilul uman să fie legea perpetuă a deosebirii inertului de viu, animalicului de uman, naturalului de cultural, materialului de spiritual”¹.

Iar scopul misiunii dascălului de la Universitatea din Cluj este „spiritualizarea vieții marelui organism social-politic și cultural-creator care e națiunea. Mijloacele întrebuintate sunt exclusiv de caracter social-cultural și pleacă din izvorul unic al idealismului național”¹.

Academicianul Ionel Haiduc pentru prestația sa științifică, pentru opera majoră pe care a creat-o a primit multe distincții în țară și străinătate, începând cu Președinția, cu Patriarhia Română, care i-a oferit „Crucea Patriarhală” și continuând cu Universități și foruri academice și de cercetare. Chiar și din partea Mitropoliei noastre i s-a acordat „Crucea Transilvană”.

¹ VASILE PÂRVAN, *Datoria vieții noastre*, Editura Univers, București, 1999, p. 65.

Acum, când împlinește un număr rotund de ani, noi credem că nu se va limita la a-și pune la punct biblioteca, ci, așa cum mărturisea singur, că în viață e important să înaintezi pas cu pas, va merge înainte. „Sensul vieții e dinamic, nu în înțeles de simplă mișcare, ci în înțeles de mișcare creatoare, adică pas inventiv, pornind din sâmbure, dar nu finalizând asemenea lui. Viața își creează forme cu totul noi. Acesta este sensul vieții: nu zbucium zadarnic, ci putere creatoare către expresii superioare. Viața omului înseamnă creștere, rodnicie”². Dacă bunul simț și modestia ce-l caracterizează îl fac să nu-și scoată în evidență toate vredniciile, lucrul acesta încercăm să-l facem noi, inspirându-ne din cuvântul Scripturii care zice: „Înțelepciunea înalță capul celui smerit și-l face să șadă între cei mari” (Iisus Sirah 11, 1).

Iar urarea este tot de proveniență biblică: „să aveți spor în toate și să mergeți bine cu sănătatea, precum bine mergeți cu sufletul” (3 Ioan 1, 2).

² Ibidem.

Mănăstirea „Sfânta Elisabeta”, redeschisă în Cluj-Napoca după 60 de ani

Foto: I. T.

Redeschiderea primei mănăstiri ortodoxe urbane, în perimetrul orașului Cluj-Napoca reprezintă nu doar actul unei reparații istorice necesare, ci și afirmarea unei vechi tradiții o monahismului bizantin, care era profund legat de viața orașului, nu doar de contemplația pustiului. Clujul ortodox interbelic a avut și o mănăstire ortodoxă „Sfânta Elisabeta”, înființată, în anul 1935 de episcopul Nicolae Ivan, la propunerea Societății Femeilor Ortodoxe, și care a funcționat în imobilul de pe strada Avram Iancu nr. 6, ca vatră monahală dar și ca o școală de surori de caritate, care activau în spitalele clujene. Existența ei s-a curmat în anul 1952, odată cu desființarea Institutului Teologic Ortodox clujean, dar ideea reactivării ei s-a reafirmat puternic în anii 90. Mitropolitul Bartolomeu a avansat proiectul reangajării călugărițelor în asistența socială după modelul școlii de surori care a funcționat lângă vechea mănăstire clujeană, fapt pentru care a încurajat un grup de tinere monahii să urmeze cursurile Universității de Medicină din Cluj.

Printre primele proiectele ale Înaltpreșfințitului Mitropolit Andrei s-a numărat și redeschiderea, în Cluj-Napoca, a Mănăstirii „Sfânta Elisabeta”, motivată de rațiuni misionare dar și istorice. Hotărârea reînființării acestei vetre monahale a fost luată în ședința Permanenței Consiliului eparhial din 4 aprilie 2011, moment din care au fost începute demersurile pentru viitorul sediu, mai ales că în imobilul inițial funcționează acum Facultatea de Teologie Ortodoxă. Evenimentul redeschiderii acestei mănăstiri istorice a avut loc marți 24 martie 2012, în chiar ziua de prăznuire a Sfintei Cuvioase Elisabeta, când Înaltpreșfințitul Părinte Mitropolit Andrei a sfințit paraclisul mănăstirii și a săvârșit prima Sfântă Liturghie în noua vatră monahală de pe strada Arțarului din Colonia Becas, veche proprietate a Arhiepiscopiei Clujului.

În cuvântul rostit la Sfânta Liturghie, Mitropolitul Andrei arăta importanța misionară și pastorală pe care au avut-o mănăstirile urbane, dând ca exemplu marea mănăstire Studion din Constantinopol și cele 25 de mănăstiri care au existat în Bucureștiul de odinioară, dar și vechea mănăstire Sfânta Elisabeta care a funcționat în Clujul interbelic. Înaltpreșfințitul a subliniat și speranțele pe care le poate rodi prezența unui așezământ monahal în Cluj, dorind „ca în viitor acest loc să devină o adevărată lavră”. Mănăstirea are pentru început o mică obște formată din 4 călugărițe, în frunte cu Maica Maria Asaftei, fostă directoare a Seminarului monahal de la Rătești – Buzău și cu părintele duhovnic Arhimandritul Samuel Cristea, slujitor la Catedrala din Alba Iulia. În prezent, mănăstirea are un paraclis unde vor fi oficiate sfintele slujbe după tipicul mănăstiresc, un corp de chilii pentru trapeză și o casă a duhovnicului.

Biroul de presă

Mitropolitul Andrei la Dialogurile TVR Cluj pe tema „Avortul-Suprimarea vieții”

În data de 3 mai 2012, începând cu ora 19, Înaltpreșfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a fost invitatul Dialogurilor TVR Cluj, un inspirat forum de dialog al Bisericii cu lumea, la o discuție pe tema „Avortul-Suprimarea vieții”, moderată de dr. David Ilie, directorul Fundației Clinice Pro-Vita din Cluj.

Sensibila temă a avortului, ale cărei dimensiuni etice și spirituale sunt adesea ocolite programatic de mass-media și de autorități – cu toate că fenomenul se dovedește a fi îngrijorător, potrivit statisticilor –, a fost abordată atât din punct de vedere teologic, cât și din perspectivă medicală, în contextul mai larg al dezbaterilor publice din societatea românească care au avut loc în ultimele săptămâni, ca urmare a unei inițiative legislative lansate de un grup de aproximativ 50 de deputați. Acest proiect viza înființarea unor cabinete de „consiliere pentru criză de sarcină” și prevedea obligativitatea femeilor de a fi consiliate psihologic cu cel puțin 5 zile înainte de a decide să facă avort. În acest proiect de lege supus dezbaterii publice, femeia nu poate să facă avort fără un certificat de consiliere semnat de medic, psiholog și un asistent social.

Această inițiativă legislativă a apărut în condițiile în care țara noastră se află pe un loc fruntaș la nivel european în ceea ce privește numărul de avorturi. Cercetările făcute în luna aprilie de Institutul de Politici Publice din București arată că în România se fac în medie 400 de avorturi pe zi.

În cadrul Conferinței de joi seară, deschisă de doamna Andreea Leonid, organizatoarea Dialogurilor TVR, ÎPS Andrei a evidențiat oportunitatea unor astfel de dezbateri publice în care Biserica să-și poată exprima poziția și a făcut câteva sublinieri de natură duhovnicească pe acest subiect. Părintele Mitropolit a precizat încă de la început faptul că viața este un dar al lui Dumnezeu, după cum se afirmă și în binecuvântarea care deschide slujba Sfințelor Paști: „Slavă Sfintei, Celei de o ființă, de viață făcătoare și nedespărțitei Treimi». Sfânta Tre-

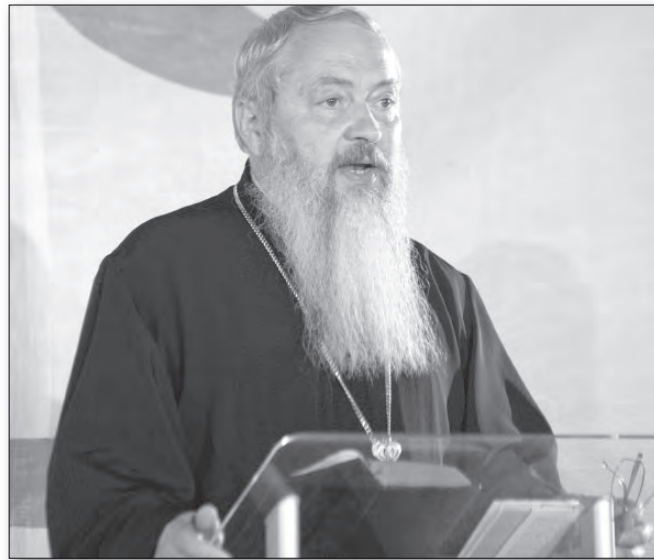

Foto: Daniel Rus

ime, Dumnezeu nostru, este făcător de viață, iar nu de moarte. Atunci, ne dăm seama de ce ne preocupă atât de mult acest subiect, pe noi, pe toți creștinii conștienți. Sigur că, celor ce suntem călugări, ni s-ar putea reproșa: «N-aveți experiența creșterii unui copil. Nu știți cât de greu este să formezi dintr-un bebeluș un om cu toate capacitățile fructificate la maximum și cât de greu este nu numai să-l crești, ci și să-l porți la școală, să ai grijă să-i crezi un viitor». Părinți spirituali fiind, știm lucrul acesta, iar cea mai mare parte a preoților noștri sunt preoți căsătoriți, care și ei nasc și cresc copii. Și atunci zic că ne putem rosti asupra acestui subiect... În cartea *Facerii 1, 28* se spune: «A făcut Dumnezeu pe om după chipul Său, după chipul lui Dumnezeu l-a făcut bărbat și femeie. Și Dumnezeu i-a binecuvântat zicând: ‘creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l supuneți’». Așadar creșteți și vă înmulțiți! Viața este darul lui Dumnezeu și, atunci, cine curmă în mod brutal viața se opune planului lui Dumnezeu cu creatura Sa”.

După prelegerea Părintelui Mitropolit Andrei, medicul David Ilie a prezentat publicului care sunt alternativele la avort.

Evenimentul a inclus și un moment muzical, în care pianistul Bogdan Bohuș, de la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, clasa Prof. dr. Adriana Bera, a interpretat Suita engleză a lui J. S. Bach.

Pr. F.-C. G.

Campanie de strângere de fonduri pentru Centrul Sfântul Nectarie

În data de 26 aprilie, începând cu ora 18, Înaltpreșfinția Sa Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului a fost prezent, alături de Preșfințitul Vasile Someșanul, la Concertul Caritabil „Baladă pentru trecători”, dedicat sprijinirii finalizării Centrului de Îngrijiri Paliative Sfântul Nectarie din Cluj-Napoca.

Spectacolul, organizat de Arhiepiscopia Clujului în parteneriat cu alte Asociații și instituții media, s-a desfășurat în sala Auditorium Maximum de pe strada Mihail Kogălniceanu, nr. 3-5. Printre artiștii care au evoluat pe scenă s-au numărat: Veta Biriș, Tiberiu Ceia, Iosif Ciocloada, Nicolae Mureșan și Ileana Domuța Mastan. La eveniment au participat sute de clujeni care au făcut cu această ocazie donații pentru Așezământul destinat bolnavilor oncologici în stadiu avansat.

Înainte de eveniment, Preșfințitul Vasile Someșanul a făcut următoarea declarație referitoare la acțiunile întreprinse și preconizate pentru ducerea la bun sfârșit a Centrului și începerea activității acestuia: „Suntem într-o nouă campanie de informare și strângere de fonduri, care începe în 26 aprilie printr-un spectacol de muzică populară, organizat în scop caritabil, cu concursul unor interpreți de muzică populară, personalități ale cântului popular. O altă activitate va fi un spectacol pe scena Teatrului Național din Cluj, cu piesa „Hoțul de Mărgăritare” a Părintelui Mitropolit Bartolomeu. Va urma apoi un teledon, în 24 iunie, și activitatea aceasta de strângere de fonduri se va încheia cu o expoziție de artă a domnișoarei Manuela Botiș, în 3 iulie. Fiecare dintre noi putem să ne implicăm în aceste activități de susținere a persoanelor care, dintr-un motiv sau altul, au parte în această viață și de aceste grele suferințe pe care le produce boala oncologică”.

În cadrul Concertului de joi seara, Părintele Mitropolit Andrei a luat cuvântul și a evidențiat țelul nobil al acestui proiect, acela de a aduce mângâiere celor aflați în suferință: „Acest Centru de Îngrijiri Paliative pentru cei care suferă mult nu face altceva decât să fie un punct de oprire înspre viața neapăsă și înspre eternitatea fericită. Odată și odată, cel din urmă dușman care va fi înfrânt, zice Sfântul Pavel, va fi moartea. Și atunci, cei care se raliiază unui proiect de genul acesta dăruiesc din sufletul lor pentru ideea mare a mângâierii celor care sunt în suferință”.

Și tot despre suferință, Preșfințitul Vasile Someșanul a spus: „Suferința este anume îngăduită de Dumnezeu pentru că ea realizează unele redresări în viața persoanei sau a societății. Suferința creează simpatie, ea poate să creeze stare de milă, de compasiune, dar și o solidaritate. La Cluj, odată cu lansarea de către Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului a proiectului Centrului de Îngrijiri Paliative Sfântul Nectarie a creat o solidaritate interumană, astfel încât, prin bunăvoința unor persoane fizice, a unor societăți comerciale sau a unor întreprinderi și instituții, într-un an și jumătate s-a putut ridica această clădire de 9.000 de m², pe cinci nivele”.

Campania de strângere de fonduri pentru finalizarea Centrului de Îngrijiri Paliative Sfântul Nectarie din Cluj-Napoca va continua așadar până în luna iulie și toți doritorii pot contribui cu donații pentru centru la biroul de contabilitate al Arhiepiscopiei, Piața Avram Iancu, nr. 18.

Pr. F.-C. G.

Festival dedicat memoriei Mitropolitului Bartolomeu

Pr. Bogdan Ivanov

Festivalul de muzică tradițională „Mitropolitul Bartolomeu Anania” a avut loc sâmbătă, 28 aprilie 2012, începând cu ora 17, în Sala Auditorium Maximum a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. Manifestarea artistică a fost organizată de Mitropolia Clujului, prin concursul Colegiului Național Pedagogic „Gheorghe Lazăr” din Cluj-Napoca și cu sprijinul Inspectoratului Școlar Cluj și al Centrului pentru Conservarea Tradiției Populare Cluj. Evenimentul pus sub patronajul memoriei Mitropolitului Bartolomeu al Clujului s-a dorit a fi un semn al recunoștinței față de marele ierarh și față de implicarea lui în educarea tinerilor, pe care i-a purtat permanent în sluflet și cărora le-a rezervat un loc aparte în fiecare predică rostită din amvonul Catedralei din Cluj.

Au urcat pe scenă peste 150 de copii și tineri din 13 ansambluri folclorice și formații care activează în școli din Cluj-Napoca, Bistrița, Huedin, Florești și Maramureș. Printre formațiile participante la festival s-au numărat Grupul coral „Deisis” al Colegiului Național Pedagogic „Gh. Lazăr” Cluj-Napoca, coordonat de prof. Ionița Timiș, Corul de copii de la Parohia „Tutor Sfinților” al parohiei Cetatea Fetei – Florești, coordonat de prof. Uliana Jurcan și Pr. Decebal Gorea; Ansamblul folcloric „Miorița” de la Liceul Teoretic „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca, coordonat de inv. Viorica Abrudan; Ansamblul folcloric al Liceului de Muzică „Sigismund Toduță” din Cluj-Napoca, coordonat de prof. Ștefan Ioanovci, cu participarea tinerilor soliști Mihai Vârva, vocal și Mihai Stan, taragot; Corala „Theophilos” a Asociației Turda-Tin, coordonată de pr. Sebastian Zăhan; binecunoscutul Cor de copii „Junior Vip” Cluj-Napoca care a evoluat sub îndrumarea prof. Anca Mona Mariaș; Solista Larisa Ștețco, de la Liceul Industrial Borșa, Maramureș; Ansamblul folcloric „Junii Vlădesei” al Protopopiatului Ortodox Huedin, coordonat de Prot. Dr.

Ciprian Taloș și de Florin Ciorte; Ansamblul folcloric „Ciuleandra” al Liceului George Barițiu” din Cluj-Napoca, coordonat de prof. Maria Leșe; Ansamblul folcloric „Doinița” al Cercului Militar din Bistrița coordonat de cunoscuta interpretă de muzică populară Cornelia Ardelean Archiudean și Corul Seminarului Teologic Ortodox Cluj-Napoca, dirijat de Pr. Prof. dr. Petru Stanciu.

Concertul a fost deschis prin armoniile sacre de toacă și tulnice în interpretarea elevilor de la Seminarul Teologic din Cluj și de la Colegiul pedagogic, sub coordonarea Ierod. Iosif Moldovan și a profesoarei Marinela Mărghitaș, de la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca. Fiecare formație participantă a interpretat o piesă religioasă și una din repertoriu tradițional transilvănean, recreând atmosfera de bucurie pascală, specifică satului românesc. Ma-

nifestarea a fost și o binevenită întâlnire a publicului cu tradițiile autentice ale satului românesc, prezente în cântecele și în costumele populare purtate de copiii participanți, constituindu-se și într-un manifest al unei lumi aflate la apus, prezentă tot mai puțin în spațiul public, dar care își prezintă profunzimea și prospețimea sufletești. La sfârșitul interpretării, fiecare dirijor și fiecare formație participantă a primit din partea organizatorilor o Diplomă în semn de recunoștință pentru implicarea generoasă în această manifestare culturală și educativă, dedicată memoriei Mitropolitului Bartolomeu al Clujului.

Întregul spectacol a fost prezentat de preotul Bogdan Ivanov, administratorul Fundației „Mitropolitul Bartolomeu”, instituție implicată în desfășurarea acestui Festival. Un invitat de onoare al acestui Festival, a fost ÎPS Mitropolitul Andrei, care i-a binecuvântat personal pe toți participanții oferindu-le în dar câte o carte de rugăciuni. Ierarhul a evidențiat în cuvânt de deschidere a Festivalului, dedicat vrednicului de pomenire Mitropolitul Bartolomeu, apropierea de tineri a ierarhului: „Mitropolitul Bartolomeu rămâne un reper și față de tineri avea o receptivitate aparte. I-a iubit pe tineri și i-a învățat. De aceea, inițiativa doamnei profesoare Ionița Timiș și a Liceului Pedagogic de a organiza acest Festival de tradiții în memoria Mitropolitului Bartolomeu este binevenită și o binecuvântăm cu tot sufletul. Creștinismul, când e vorba de tineri, are o deschidere unică. Sfântul Apostol Pavel, adresându-se lui Timotei, tânărul său ucenic, îi zice așa: «nimeni să nu disprețuiască tinerețile tale și fă-te exemplu credincioșilor, cu cuvântul, cu viața, cu dragostea și cu purtarea».

În deschiderea spectacolului propriu-zis, lectorul universitar dr. Radu Preda, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj le-a vorbit tinerilor și copiilor prezenți în sală, traducându-le într-un limbaj ludic, despre cele trei valori fundamentale care stau la baza educației și formării autentice în viață a unui tânăr: caracterul, cultura și credința. „Îndemnul meu, în duhul Mitropolitului Bartolomeu și în duhul păstorului actual, pe care Dumnezeu ni l-a dat cu mare generozitate, Mitropolitul Andrei, este de a vă trăi cu adevărat tinerețea, de a nu uita să fiți cuminiți, dar în sensul unui caracter, de a învăța bine limba română pentru a vă bucura unii de alții și pentru a vorbi frumos cu Dumnezeu pentru ca, în momentele grele sau în cele de bucurie să-I simțiți apropierea și să vedeți că, într-adevăr, încrederea în El a rentat. Dacă veți face toate acestea, nu începând de azi, toate odată, ci pe rând și de multe ori revenind, viața voastră va avea nu numai o noimă, un sens, dar și o valoare pentru voi înșivă și pentru ceilalți”.

Festivalul de muzică sacră și Folclor în memoria mitropolitului Bartolomeu s-a încheiat cu recitalul interpretei de muzică populară Cornelia Ardelean Archiudean, din Bistrița și al Ansamblul de muzică tradițională românească Icoane, condus de Prof. Univ. Dr. Ioan Bocșa, de la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca.

Festival de muzică tradițională românească „Mitropolitul Bartolomeu Anania”

- prima ediție, 28 aprilie 2012-

Ionița Timiș

Festivalul de muzică tradițională românească „Bartolomeu Anania” se dorește a fi un prinos de recunoștință, din partea tinerei generații, adus ÎPS și Mitropolit Bartolomeu Anania, celui ce a fost om de aleasă cultură, sacerdot de vocație și director de conștiințe.

De unde și de când a pornit această idee?

A pornit, în primul rând, din dragostea pe care mi-a purtat-o. A avut un respect și o prețuire deosebită față de mine. Mi-a cunoscut activitatea didactică și preocupările mari ale vieții mele. Îmi spunea pe nume, ceea ce arată că eram aproape de inima dânsului. Aceasta nu este puțin, având în vedere că era atât de implicat în viața Bisericii și a societății, cu atâtea probleme. Totul a început de la inițiativa de a pune bazele unei Capele școlare în incinta Colegiului Pedagogic, unde îmi desfășor activitatea. Participând la sfințirea acesteia, a mărturisit atunci, în 1996, că este prima capela școlară din țară, din câte avea cunoștință dânsul. M-a purtat în suflet ca un părinte și acum doresc să-i întorc recunoștința prețuirii și iubirii pe care mi-a purtat-o.

În al doilea rând, am dorit să trezesc în conștiința elevilor sentimentul de recunoștință pentru unul dintre marii oameni ai neamului nostru, care se alătură înaintașilor săi, precum: Varlaam, Dosoftei, Antim Ivireanul, Veniamin Costache, Grigore Dascălul, Andrei Șaguna.

De ce un Festival de muzică tradițională românească?

Cu toții știm că Mitropolitul Bartolomeu a fost un om complet, un om al Duhului prin cuvânt și trăire, dar și un

om al lumii, bine ancorat în realitățile umane. A iubit frumosul din toate punctele de vedere. A iubit frumosul din om, frumosul din artă, frumosul din armonia sunetului, frumosul din cuvânt, frumosul din scris, frumosul din tot. Fiind un om cu pregătire superioară și în domeniul muzicii, asculta cu plăcere, pe lângă muzica cultă, și repertoriul cântecului tradițional românesc. Iubea mult doinele și baladele, pâna la sensibilizarea prin lacrimi, cu toate că părea un om de neclintit sentimental.

De ce un festival de muzică din partea tinerilor, a elevilor?

Pe lângă bogata sa activitate sacerdotală, pastorală, administrativă și cărturărească în care punea mult suflet, o preocupare aparte a IPS sale au fost și tinerii. A crezut cu tărie că tânără generație va fi viitorul Bisericii, va fi flacăra ce va arde cu putere, fiind lumina care nu va sta sub obroc în societatea de mâine. S-a implicat în viața tinerilor, mai ales prin cuvântul rostit cu putere care creiona destine în rândul tinerilor, prin predicile sale adresate acestora, făcând mereu referire la eroismul tinereții sale plin de idealuri, dar și prin faptă, în sensul că a intrat în școli la diverse manifestări culturale și spirituale. A sfințit multe capele școlare. A prețuit și i-a iubit pe tineri.

Coordonând grupul vocal „Deisis” din cadrul Colegiului Pedagogic, primeam invitația din partea IPS sale de a

participa la Denia Prohodului din Vinerea Mare, unde cântam cu fetele alături de corul Catedralei și corul preoților. Era un moment emoționant. Adesea participam cu „Deisis” la slujbele Catedralei, dând răspunsurile la Sfânta Liturghie. În discursul ținut la Colegiul Pedagogic, cu ocazia primei sfințiri a capelei, și-a mărturisit dragostea fata de dascălii și elevii Colegiului Pedagogic, aceasta fiind o școală de formare de formatori. A avut această afinitate față de învățători tocmai pentru că își venera dascălul său din clasele primare, care i-a fost mentor pentru parcursul său cultural de mai târziu.

Testament de suflet

Port în suflet, ca pe un ecou viu, ultimele cuvinte pe care mi le-a rostit în mod personal. Era Vinerea Mare a anului 2010, ora 18,45. După o repetiție prealabilă Deniei Prohodului, împreună cu grupul vocal „Deisis”, mă îndreptam spre Catedrală, trecând prin curtea Arhiepiscopiei. Mare mi-a fost mirarea când, dintr-o oarecare direcție, mi-am auzit numele rostit de o voce cunoscută. Da era, Dînsul, era chiar ÎPS și Mitropolitul Bartolomeu. Ședea pe un scaun în fața troiței, pe puținul spațiu verde din curte. Era un „bătrânel” ostentiv de povara anilor și ai suferinței, era scăzut și transfigurant, doar vocea era inconfundabilă, era a „bărbatului puternic” pe care îl știam de multă vreme. Cu bucurie în suflet m-am apropiat de dânsul și am împletit câteva vorbe. Nu știam atunci că aveau să fie ultimele cuvinte pe care le-am împărtășit împreună. Mi-a spus așa: „Ce faci, Ionița? Mă bucur să te vad! Vă dau binecuvântare, și ție Ionița dar și fetelor, să duceți mai departe slujirea lui Dumnezeu prin cântec. Este minunat ceea ce faceți! Uite, eu nu mai pot să particip. Sunt tare ostentiv și bolnav. Vă ascult la Radio. Dumnezeu să vă ajute”. Acestea au fost ultimele cuvinte adresate în mod personal și special. Acest ecou pe care încă îl mai aud și astăzi, a fost unul dintre motivele care m-au determinat să aduc un prinos de recunoștință prin acest Festival închinat memoriei dânsului.

Sperăm ca această manifestare să trezească în sufletul tinerilor, dorința de a sluji lui Dumnezeu și neamului, fiind recunoscători înaintașilor pentru moștenirea primită în dar.

*Profesoară de religie la Colegiul Național Pedagogic „Gh. Lazăr”

Mărturii patristice despre orientarea spre răsărit în timpul rugăciunii

Pr. Bogdan Marian

Una dintre cele mai importante prescripții pe care ni le oferă compilația *Constituțiile Apostolice*, alcătuită în jurul anului 380 la Antiohia Siriei, este cea cu privire la orientarea cultică în general și cea din timpul rugăciunii particulare în special.

Autorul operei recomandă ca edificiul cultic să fie îndreptat spre răsărit: „Și mai întâi, casa să fie alungită, îndreptată spre răsărit, având pe fiecare parte pastoforiile, spre răsărit, fiind asemenea unei corăbii.” (II, 57, 3) Se amintește, de asemenea, că întreaga adunare este îndreptată spre răsărit, pentru rugăciune: „Și după aceasta, sculându-se deodată cu toții și privind spre răsărit, după ieșirea catehumenilor și a penitenților, să se roage lui Dumnezeu care urcă peste cerul cerului spre răsărit (Ps. 67, 34), aducându-și aminte și de vechea pășune a paradisiului, așezat spre răsărit, de unde a fost aruncat primul om, pentru că a călcat porunca, ascultând de sfatul șarpelui.” (II, 57, 14)

Tratatul *Despre rugăciune* al lui Origen, realizat în timpul păstoririi lui Ipolit Romanul și scris puțin după 233/234, menționează și el câte ceva cu privire la orientarea în timpul rugăciunii: „Despre direcția în care trebuie să privim când ne rugăm n-aș avea de spus decât câteva cuvinte. Întrucât exis-

tă patru puncte cardinale: miazănoapte, miazăzi, apus și răsărit, cine nu va recunoaște îndată că răsăritul ne arată ceea ce trebuie să cerem și că într-acolo trebuie să ne îndreptăm, în semn că sufletul privește spre răsăritul adevăratei lumini? Dacă, însă, cineva ar prefera să facă rugăciunea înspre deschizătura ușii, indiferent în ce parte ar fi orientate ușile, spunând că privind spre cer e mai atrăgător decât să privești spre ziduri, dacă din întâmplare deschizătura nu este înspre răsărit, atunci trebuie răspuns că oamenii sunt liberi să-și orienteze casele cum vor, într-o direcție sau alta, însă că răsăritul este, din fire, de preferat celorlalte direcții. Iar dacă cineva dorește să se roage în câmp deschis, de ce se va ruga, după această argumentare, mai curând înspre răsărit decât spre apus? Iar dacă în mod rațional este de preferat răsăritul, de ce să n-o facem pretutindeni la fel? Dar despre aceasta atâta.”

Clement Alexandrinul (†215) afirmă că rugăciunea e bine să fie făcută cu fața spre răsărit: „Pentru că răsăritul este icoana zilei noastre de naștere și pentru că din răsărit a crescut lumina, care din întuneric a luminat (II Cor. 4, 6) mai întâi, pentru că și celor care se găseau în neștiință (Mat. 4, 16) le-a răsărit, asemenea soarelui, ziua cunoașterii adevărului, de aceea spre răsărit ne facem rugăciunile noastre.”

Credem că aceste puține argumente patristice sunt suficiente pentru a conștientiza importanța orientării spre răsărit în timpul rugăciunii, în mod special a celei particulare. Nu dorim să acuzăm pe nimeni dacă nu se conformează celor amintite mai sus; mai mult, nădăjduim că citatele amintite sunt concludente pentru o creștere duhovnicească a celor care sunt preocupați de punerea în practică a recomandărilor venite din partea Părinților și Scriitorilor Bisericești, trăitori în primele veacuri ale creștinismului.

Arhiepiscopul Ieronim al Atenei și al întregii Grecii va vizita Rusia

În urma ședinței din 3 mai, Sfântul Sinod al Bisericii Greciei a transmis presei un comunicat prin care anunță faptul că Arhiepiscopul Ieronim al Atenei și al întregii Grecii va efectua o vizită în Biserica din Rusia, din 23 până în 30 mai 2012, în urma invitației pe care i-a adresat-o Patriarhul Chiril al Moscovei. Arhiepiscopul Ieronim, Primatul Bisericii Ortodoxe din Grecia, va fi însoțit de câțiva Mitropoliți, membri ai Sfântului Sinod, și va vizita Moscova și Sankt Petersburg. Va concelebra împreună cu Patriarhul Chiril și va vizita câteva Mănăstiri și Așezăminte ale Bisericii ruse.

În Bulgaria, însoțit de o delegație rusă, din care au făcut parte Mitropolitul Ilarion și Episcopul Serghie de Solnețnogorsk, Directorul Biroului Administrativ al Patriarhiei Moscovei, Patriarhul Chiril a vizitat Sofia unde s-a întâlnit cu Patriarhul Maxim al Bulgariei și cu membrii Sfântului Sinod al Patriarhiei Bulgare, cu Președintele Bulgariei, Rosen Plevneliev, cu Primul-Ministru și fostul Prim-Ministru și rege al Bulgariei Simeon. Patriarhul a mai făcut o scurtă vizită la Plovdiv și a depus o coroană de flori la monumentul „soldatului-liberator cunoscut sub numele de Alioșa”.

Știrile au fost redactate de Pr. F.-C. G.
(Surse: www.mospat.ru/fr/; www.orthodoxie.com; www.romfea.gr)

Vizita Patriarhului Chiril al Moscovei în Bulgaria

Patriarhul Chiril al Moscovei și al întregii Rusii a efectuat între 27 și 29 aprilie prima Sa vizită oficială, în calitate de Primat al Bisericii Ortodoxe Ruse, în Bulgaria. Această vizită se înscrie în continuitatea vizitelor făcute de Patriarh în celelalte Biserici surori locale. În anul 2009 Preafericirea Sa a vizitat Patriarhia Ecumenică, în 2010 Patriarhia Alexandriei, în 2011 Patriarhia Antiohiei.

Înainte de aceste vizite, Mitropolitul Ilarion Alfeiev de Volokolamsk, Președintele Sectorului de Relații Externe și Bisericești al Patriarhiei Moscovei, a oferit jurnaliștilor câteva detalii referitoare la programul vizitelor oficiale pe care urmează să le facă Patriarhul Moscovei în celelalte Biserici Ortodoxe locale și a explicat de ce nu va fi urmată cu exactitate ordinea din diptice. El a precizat că: „Dipticele nu sunt un principiu care să fie convenabil de urmat cu orice preț. Dacă se ține cont de faptul că în timpul primilor trei ani de slujire ca Primat a Patriarhului Chiril nu s-au efectuat decât trei vizite conform dipticelor, continuând în același ritm i-ar trebui paisprezece ani pentru a face turul tuturor Bisericilor locale. Următoarea vizită prevăzută de diptice ar fi la Ierusalim. Această călătorie este prevăzută pentru luna noiembrie. Dacă s-ar ține cont de principiul dipticelor, aceasta ar fi singura deplasare din anul 2012”. Mitropolitul Ilarion a mai subliniat faptul că, în măsura în care anumite invitații din partea diferitelor Biserici locale au fost trimise în urmă cu câțiva ani, Patriarhul a luat decizia de a-și organiza vizitele dând curs invitațiilor primite, în măsura în care este posibil după jubileele sau datele importante ale istoriei Bisericilor respective. În acest an, Patriarhul Chiril va vizita în luna iunie Ciprul, în august Polonia și în noiembrie Ierusalimul.

Studentii Teologi clujeni, premiați la Târgu Jiu

Conform ultimelor evaluări ale Ministerului Educației, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca se situează pe primul loc, în concertul celorlalte Facultăți de Teologie din țară. Dincolo de obiectivitatea sau părtinirea unor astfel de clasificări, oricând perfectibile, există și unele repere care pot cuantifica, cantitativ și calitativ, performanța. Această lucră a fost confirmat, în debutul acestei luni, și de performanța a trei dintre studenții acestei prestigioase instituții Morariu Iuliu-Marius, Trohonel Mădălin Gheorghe Lucian și Varga Cătălin Veronel, din anul II, care, în cadrul manifestărilor culturale organizate de Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu, la care au participat studenți și masteranzi din țară și străinătate, au reușit să se claseze pe primele trei locuri.

În cadrul „Zilelor Cercetării Științifice” de la Târgu Jiu, tinerii teologi clujeni au reușit, prin lucrările de înaltă ținută academică pe care le-au realizat și prezentat, respectiv: „Grija pentru cei bolnavi și suferinzi și pentru ajutorarea lor în Eparhia Clujului în perioada interbelică” (Morariu Iuliu – Premiul I), „Esenienii în lumina descoperirilor arheologice de la Marea Moartă” (Trohonel Mădălin – Premiul II), „Concordatul cu Vaticanul” (Varga Veronel – Premiul III), au reușit să ocupe în totalitate podiumul, surclasându-și candidații. Ei au transmis, de asemenea, mesajul Președintelui Senatului universității noastre, care a fost primit cu bucurie și entuziasm.

Evenimentul a fost organizat în totalitate de studenții gorjeni, profesorii participând doar la evaluarea lucrărilor și a fost o adevărată reușită, întrucât aceștia au dat dovadă de multă seriozitate, profesionalism și spontaneitate, fapt pentru care participanții țin să le mulțumească pe această cale.

Pr. Bogdan Ivanov

Părintele Vasile Stanciu, noul Decan al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj

Părintele profesor Vasile Stanciu este noul decan al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, începând cu 27 aprilie, 2012, data la care a fost validat în această funcție de către Senatul Universității Babeș-Bolyai.

Părintele Stanciu Vasile este profesor universitar de *Muzică bisericească și Ritual* și totodată compozitor, dirijor și muzicolog. S-a născut în data de 1 noiembrie 1958 în Ighișul Nou, jud. Sibiu. A studiat la Seminarul Teologic din Cluj-Napoca (1974-1979), la Institutul Teologic Universitar din Sibiu (1979-1983), după care a urmat cursuri de doctorat la Institutul Teologic din București (1983-1986) și, din 2009, studii la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca (Istoria Muzicii cu Ecaterina Banciu, Teorie și Solfegiu cu Constantin Rîpă și Carmen Plăian, Dirijat cu Cornel Groza, Ansamblu coral cu Ciprian Para, Armonie și Contrapunct cu Eduard Tereny).

Și-a susținut teza de doctorat în Teologie-Muzică bisericească și Ritual *Muzica bisericească ortodoxă din Transilvania*, sub îndrumarea P.C. pr. prof. univ. dr. Nicu Moldoveanu, în 1995. A făcut studii de specializare la Östkirchliches Institut și Fachakademie für Kirchenmusikschule din Regensburg (1991-1992 și 1994, 1995, 1997, 1999). A fost profesor de Muzică la Seminarul Teologic din Cluj-Napoca (1986-1992), asistent (1990), lector (1993), conferențiar (1997). În prezent este profesor și conducător de doctorat (din 2001) la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca. A fost profesor colaborator la Academia de Muzică „G. Dima” din Cluj-Napoca (1990-2000). A fost dirijor al corului Seminarului Teologic (1986-1993), al corului Facultății de Teologie (din 1990 până în prezent). Este dirijor și fondator al corului de cameră „Psalmodia Transilvanica”, al coralei Catedralei Mitropolitane din 2006.

Printre lucrările sale mai importante se numără: *Slujbele sfinților români din Transilvania și alte cântări bisericești* (1990); *Muzica bisericească ortodoxă din Transilvania* (1996); *Cântările Sfintei Liturghii pentru cor mixt*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 1997; *Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur în Do Major pentru cor bărbătesc*, Cluj-Napoca, Editura Renașterea, 2001; *Muzica bisericească corală din Transilvania*. Vol. I, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, (2001); *Vecernierul*, Alba Iulia, 2003; *Compoziții, armonizări și prelucrări corale și liturgice*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2006; *Slujbele Sfântului Cuvios Ierarh Pahomie de la Gledin, Episcopul Romanului*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2007; *Slujbele Sfinților Martiri și Mărturisitori Născuțeni, Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra și Vasile din Telciu*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2008; *Anastasimatarul sau Cântările Vecerniei de Sâmbătă seara și ale Utreniei de Duminică dimineața compuse și fixate pe notație liniară după melodiile celor opt glasuri, notate de preotul Dimitrie Cunțanu*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2010.

A participat la o serie de conferințe și simpozioane de specialitate în țară și străinătate, a susținut concerte corale cu corul Facultății de Teologie, cu „Psalmodia Transilvanica” și cu Corul Catedralei Mitropolitane, a editat 11 CD-uri cu muzică bisericească tradițională românească și populară. Este membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România și laureat al unor festivaluri de muzică bisericească (Amiens, Orăștie, Dej).

Pr. F.-C. G.

Profesorul Theodor Nikolaou din München, la 70 de ani

Pr. Vasile Leb, Pr. Bogdan Ivanov

La sfârșitul lunii martie 2012, distinsul profesor emerit Theodor Nikolaou, fost director al Institutului de Teologie Ortodoxă al Universității „Ludwig Maximilian” din München a împlinit vârsta de 70 de ani. Pe lângă evidentă sa calitate umană și prestigioasă sa activitate teologică, care îl definește ca unul din cei mai activi teologi ortodocși ai diasporei, angajat în dialogul ecumenic, profesorul Theodor Nikolaou este și unul din prietenii Facultății noastre de Teologie, pe care a sprijinit-o constant în ultimii ani, mai ales în zona schimburilor externe de cadre didactice și studenți. Numele său este legat și de Universitatea „Babeș-Bolyai” și prin faptul că, în urmă cu 10 ani, primea titlul de Doctor Honoris Causa al universității clujene.

Evenimentul care a marcat împlinirea vârstei de 70 de ani ai profesorului Theodor Nikolaou a avut loc pe data de 27 aprilie 2012 în sala Senatului a Universității „Ludwig Maximilian” din München. Printe vorbitori, Prof. Dr. Beate Kellner, vicepreședintele Universității a subliniat meritul deosebit al profesorului Nikolaou care a „consolidat teologia ortodoxă în cadrul Universității din München”, transformând-o într-o adevărată instituție. Profesorii Athanasios Vletsis (președintele Comisiei comune a Institutului de Teologie Ortodoxă), Knut Backhaus (decanul Facultății de Teologie Catolică) și Gunther Wenz (reprezentantul Centrului de Cercetare Ecumenică) i-au adresat profesorului sărbătorit cuvinte de apreciere.

În discursul său „Dialogul teologic al Bisericilor Ortodoxe cu alte Biserici”, părintele profesor Viorel Ioniță, fost director în cadrul Conferinței Bisericilor Europene a subliniat realizările pe plan ecumenic ale profesorului Theodor Nikolaou. Sesiunea festivă s-a încheiat prin prezentarea a două volume omagiale, ce reunesc studii și articole ale profesorului Th. Nikolaou: lucrarea publicată în limba greacă, „Participarea la viața în Dumnezeu. Studii filozofice și teologice”, apărută la Atena în anul 2011, prezentată de Dr. Anargyros Anapliotis, lector în Drept Canonic la Institutul de Teologie Ortodoxă din München și volumul de limbă germană „Credință și cercetare. Studii de istorie greacă și de gândire patristică și bizantină” apărut în acest an, prezentat de Prof. Dr. Adrian Constantin Marinescu de la același Institut. La rândul lui, Prof. Dr. Konstantinos Nikolakopoulos a prezentat numărul festiv al revistei *Orthodoxes Forum* intitulat „Studenții își cinstesc profesorul. La împlinirea a 70 de viață ai prof. Theodor Nikolaou”, care reunește 16 studii, cu o vastă tematică teologică, ce aparțin unor foști studenți ai profesorului sărbătorit.

La acest eveniment au transmis mesaje de felicitare Patriarhia ecumenică, prin Episcopul Vicar de Lefka Eumenios, Mitropolitul Augustin al Germaniei, Arhiepiscopul Mark de Berlin și Germania al Bisericii Ortodoxe Ruse, doamna Sofia Gramata, Consulul General al Greciei din München, clerici, cadre didactice și studenți.

Toate acestea se constituie în argumentele unei necesare treceri în revistă a profilului biografic și teologic al profesorului Theodor Nikolaou, un om care se impune de la prima întâlnire, atât prin calitatea sa umană, cât și prin statura sa academică.

Date biografice

Distinsul teolog Dr. Theodor Nikolaou, profesor emerit la Institutul pentru Teologie Ortodoxă al Universității din München este o personalitate de prim rang a teologiei ortodoxe patristice și ecumenice actuale. S-a născut la 24 martie 1942 în Anavra - Magnesia Grecia și a absolvit Seminarul bisericesc din Lamia în anul 1961. Între anii 1961-1965 a fost bursier al Patriarhiei Ecumenice, la Facultatea de Teologie din Chalki - Constantinopol și a primit, în anul 1965, titlul de licențiat în teologie, cu calificativul „*exceptional*”. În același an a primit titlul de „*Magistru în teologie ortodoxă*” din partea patriarhului ecumenic Athenagoras I, cu o teză despre „*Mărturia Faptelor Apostolilor despre Iisus Hristos*”. Între anii 1965-1968 a studiat, la propunerea Patriarhiei Ecumenice, cu o bursă din partea Bisericii Catolice din Germania, la Facultatea de Teologie Catolică și la Facultatea de filosofie din Bonn, obținând în anul 1968, titlul de Doctor în filosofie, cu calificativul

„*Magna cum laude*”. Tema lucrării de doctorat a fost: „*Invidia la Ioan Hrisostom, în contextul filosofiei grecești*”.

Și-a început parcursul universitar ca asistent, între anii 1971-1979, la Seminarul de Teologie vechi-catolică a Universității din Bonn. În anul 1972 a primit Premiul Academiei de Științe din Atena pentru lucrarea „*Viziunea lui Georgios Gemistos Plethon despre Stat și drept*”. Cu această lucrare și-a susținut examenul de abilitare la Facultatea Catolică a Universității din Berna, primind în noiembrie 1975 *Venia Docendi* - dreptul de a preda *Patristica greacă și Istoria spiritualității bizantine*. În februarie 1976 i s-a transferat această abilitate la Universitatea din Bonn unde a fost numit cadru didactic privat - privatdozent pentru aceeași disciplină. În decembrie 1978 a fost numit profesor pentru prelegeri în afara planului de învățământ, iar în iulie 1979, la propunerea Senatului Academic, a fost desemnat asistent superior. În aprilie 1981 a obținut titlul de Doctor în teologie la Facultatea de Teologie a Universității Aristotel din Tesalonic, cu calificativul „*exceptional*”, având ca teză „*Liberitatea voinței și însușirile sufletului după Clement al Alexandriei*”. Doctoratul i-a fost recunoscut în aprilie 1982 de Ministerul pentru Știință și Cercetare al Landului Nordrhein-Westfalen.

Profesor la München

La 16 iulie 1981, Senatul Universității din Bonn a hotărât în unanimitate înființarea unui post științific de „Teologie ortodoxă”, iar la 12 octombrie preluarea domnului Theodor Nikolaou ca „profesor cu statut de funcționar public pe viață”. Miza unui astfel de post, care întreaga întregul ansamblu al studiilor teologice, a fost subliniată și de către Facultățile de Teologie Catolică, Evanghelică și de către Facultatea de Filosofie, fără ca acest demers să fie îmbrățișat și de autoritățile Landului. La 1 noiembrie 1984 Theodor Nikolaou a fost numit profesor titular pentru „Teologie ortodoxă” la Facultatea de Teologie Catolică a Universității „Ludwig-Maximilian” din München. La cererea Domniei sale, în urma propunerii Senatului academic al Universității, Ministerul Învățământului și Culturii al Landului Bayern a înființat la 20 februarie 1985 „Institutul pentru Teologie ortodoxă” în cadrul Universității din München și iar profesorul Theodor Nikolaou a fost numit în funcția de director al noului institut, unic în întreaga Europă Occidentală.

Din 1994, domnul profesor Theodor Nikolaou s-a dedicat consolidării programului de studii pentru Teologie ortodoxă la Universitatea Ludwig-Maximilian din München, Institutul devenind sub conducerea domniei sale a treia „Facultate” de teologie din cadrul Universității bavareze. Institutul are o conducere colegială cu reprezentanți ai celor trei facultăți de teologie în cadrul căreia profesorul Theodor Nikolaou a ocupat funcția de Președinte. Comisia comună a numit patru profesori titulari (câte unul pentru fiecare din cele patru secții de specialitate ale teologiei), așa încât de la 1 martie 2000 Institutul a intrat într-o nouă fază de consolidare și dezvoltare. Pe lângă licența în Teologie ortodoxă, Institutul a acordat deja și titlul de Doctor în teologie, dreptul de abilitare fiind rezervat Senatului academic al Universității.

Atât la Universitatea din Bonn cât și la Universitatea din München, profesorul Nikolaou a invitat personalități reprezentative ale teologiei ortodoxe ca Mitropolitul Damaskinos Papandreou sau Pr. prof. Dumitru Stăniloae, care au prezentat mediilor teologice apusene profilul spiritualității răsăritene.

O importantă latură a activității sale didactice a reprezentat-o schimbul și dialogul teologic cu Facultatea de Teologie a Universității Aristotel din Tesalonic și cu Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, în cadrul programului de mobilitatea academică ale Uniunii Europene.

Recunoașterea meritelor științifice și personale

Pe lângă activitatea didactică universitară, profesorul Nikolaou sa este membru și consilier în diferite comisii ecumenice și reprezentant al Mitropoliei Ortodoxe grecești din Germania. Este membru al Consiliului mitropolitan, al „Comisiei comune de dialog ortodoxo-romano catolice”, al „Comisiei pentru relații interbisericești”, al „Comisiei oficiale a Patriarhiei Ecumenice pentru dialogul teologic bilateral cu Biserica Evanghelică din Germania”, între 1973-1979 a fost consilier teologic al „Comisiei ortodoxe internaționale pentru dialogul cu Biserica Veche-Catolică”, între 1977-1997 a fost unul din cei doi reprezentanți ai Patriarhiei ecumenice, membru al *Comisiei teologice ortodoxe internaționale pentru dialogul teologic oficial cu Federația Luterană Mondială*.

Pentru activitatea teologică științifică și ecumenică domnul profesor Theodor Nikolaou a fost distins cu „*Premiul Academiei de Științe*” din Atena (1972), „*Medalia de onoare Apostolul Marcu*” a Patriarhiei Alexandriei (1992) și cu titlul de *Doctor*

Honoris Causa al Universității Sf. Chiril și Metodiu din Veliko Târnovo - Bulgaria. Opera științifică în domeniul teologiei istorice, patristice și bizantine precum și cel al teologiei ecumenice este concretizată în peste 250 de publicații. Pentru misiunea sa teologică de mare valoare, Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I i-a acordat, în anul 2008, profesorului Theodor Nikolaou, titlul onorific de „*Archonte al Marii Biserici a lui Hristos*”.

Teologul Theodor Nikolaou se remarcă, în mediul occidental, atât prin profunzimea cercetării, cât și prin acrvia științifică, ambele puse în slujba Bisericii. Probleme ca cele referitoare la mistica lui Nicolae Cabasila, unitatea Bisericii, importanța Sfințelor Icoane pentru Biserică, teologia Sinoadelor ecumenice, dimensiunea socială a spiritualității ortodoxe, sunt doar câteva din temele aprofundate de Domnia sa, care au devenit în persoana teologului ortodox și mărturii vii despre Biserica Ortodoxă.

Experiența sa de o viață, deschiderea sa autentică spre dialog și mărturia de mare profunzime pe care a dat-o teologiei ortodoxe în spațiul occidental îl definesc pe profesorul și Theodor Nikolaou, ca un reper al ecumenismului real, ancorat în adevărata tradiție a Sfinților Părinți, fundamentul sănătos al oricărui dialog credibil. Un articol publicat în limba română, cu titlul „*Mărturia Sfântului Duh și ecumenismul*” subliniază convingerea lui că „*Înțelegerea ecumenică are nevoie de un fundament sănătos; altfel, unitatea de suprafață este o amăgire care va duce la deziluzie. Astfel, creștinii trebuie ca în mod serios și responsabil să recunoască și să trăiască mărturia Paracletului ca fiind una singură. Trăim la începutul unei noi epoci creștine. Începem să depășim rupturile între Biserici. Numai atunci podul creștin va fi durabil și va putea să slujească lumii, când temelii său va fi unica mărturie a Sfântului Duh*”.

Ne alăturăm astfel celor care l-au felicitat pe profesorul Theodor Nikolaou la acest moment festiv, convinși fiind că acest prag este doar semnul rodurilor viitoare în gândirea teologică ortodoxă contemporană.

Aleșii lui Dumnezeu

Mircea Gelu Buta

Există oameni care prin forța interioară și carismă reușesc să canalizeze și să ordoneze valențele creației ale mulțimilor. Acești aleși apar necondiționat la marile răscruci ale destinului umanității. Ei sunt stâlpii de foc ai periodizărilor istorice și originile miturilor esențiale.

De exemplu, nașterea lui Iisus Hristos este atât de importantă încât a împărțit istoria lumii în două. Tot ceea ce s-a petrecut vreodată pe planeta noastră a avut loc înainte sau după Hristos. Iată o personalitate care adăugându-și cununa martiriului mistic și jertfindu-și natura umană pentru noi, a reușit să introducă în istorie un nou câmp de forțe, iar acum o treime din locuitorii pământului îi sunt credincioși.

Există eroi și martiri universali, dar și eroi și martiri naționali. Dacă primii au creat în general religiile, ceilalți au creat istoriile.

Lui Iisus îi datorăm șansa că suntem creștini. Eroilor neamului le datorăm faptul că suntem români. E bine că suntem creștini? E bine că suntem români? Oare e bine că în timp și spațiu suntem ceea ce suntem, adică avem o identitate, o patrie?

Desigur, găsirea răspunsului rămâne în camera de taină a fiecăruia dintre noi. Dacă acest răspuns este afirmativ, avem atât datoria ierbii față de glia din care iese, cât și datoria picturii din biserică față de cărămida ce-i susține din adânc splendoarea.

Este important să ne amintim că elementul martiric în tradiție, adică în continuitatea istorică a popoarelor ortodoxe, reprezintă o componentă a identității lor. Acesta este liantul care păstrează puternice, strat după strat, **faliile de istorie în care ne regăsim noi înșine, cu moșii și strămoșii de-un sânge și de-o limbă cu noi, asemeni unei minunate povestiri de familie. Avem o puternică motivație în acest sens, întrucât secolul XX a dat mai mulți martiri decât primele trei secole, în condiții istorice profund diferite de prima prigoană a epocii creștine.**

Iată de ce, contrazicând flagrant rațiunea omenească și ascultând de o altă rațiune, cea a lui Dumnezeu, înțelegerea noțiunii de martir poate deveni mântuitoare, salvându-ne de la înecul istoriei.

Însemnări despre etapa națională a Olimpiadei de Religie Ortodoxă (Oradea, 2012)

Aurelian Bercea

limpiadele școlare au fost gândite în aceeași paradigmă ca olimpiadele antice. Concurenții sunt cei mai buni dintre cei mai buni, cu o atitudine laudabilă în școală și societate, modele de seriozitate, acrivie și constanță, toate acestea însoțite de o bună înzestrare intelectuală. La toate acestea, în cazul Religiei se adaugă și dragostea pentru Dumnezeu și viața conformă cu preceptele evanghelice.

O astfel de olimpiadă a avut loc în perioada 2-6 aprilie 2012 la Oradea, unde s-a desfășurat faza națională ajunsă la ediția a IV-a. La această etapă județul Cluj a fost reprezentat de un număr de 6 elevi, din clasele VII-XII, cei mai performanți elevi de la faza județeană. Și pentru că au fost cei mai buni dintre cei mai buni, îi vom aminti cu numele pe fiecare dintre ei, după cum urmează: Pădurean Victor – clasa a VII-a de la Școala „I. Bob”, Cluj-Napoca, (prof. îndrumător: Rus Voichița); Neamțu Denisa Maria – clasa a VIII-a de la Colegiul Național „E. Racovița”, Cluj-Napoca, (prof. îndrumător: Gros Rodica); Costea Carla Patricia, clasa a IX-a de la Liceul „O. Goga”, Huedin, (prof. îndrumător: Mureșan Dana); Fărcaș Silviu Vlad – clasa a X-a de la Colegiul Național „E. Racovița”, Cluj-Napoca, (prof. îndrumător: Vasiu Anca); Osovei Cosmin – clasa a XI-a de la Liceul „A.P. Ilarian”, Dej, (prof. îndrumător: Chirilă Marius); Frățilă Gina – clasa a XII-a de la Liceul Teoretic „L. Blaga”, Cluj-Napoca (prof. îndrumător: Știr Adriana). Elevii au fost însoțiți și încurajați de către domnul Bercea Aurelian, profesor de Religie la Liceul Teoretic „Pavel Dan”, Câmpia Turzii, ca delegat al inspectorului de Religie al județului Cluj, pr. prof. Liviu Vidican-Manci.

Pentru a avea o imagine cât mai fidelă a modului în care s-a desfășurat acest concurs vom reitiera zilele petrecute acolo. Luni, 2 aprilie, a avut loc primirea și cazarea participanților din întreaga țară la Hotel Padiș din Băile Felix, după care la ora 17.00 a urmat Festivitatea de deschidere a Olimpiadei Naționale de Religie Ortodoxă 2012 la Catedrala cu Luna din Oradea, în prezența ierarhului locului: PS Sofronie Drincec, a președintelui comisiei, conf. univ. dr. Vasile Timiș, a președintelui executiv inspector general de Religie, prof. Cătălin Pâslaru, a inspectorului școlar general din județul Bihor, prof. Dorel Luca, precum și a autorităților centrale și locale, a membrilor Comisiei de evaluare și examinare a profesorilor însoțitori și a elevilor.

În cursul zilei de marți, 3 aprilie 2012, în intervalul orar 10.00-13.00 a avut loc desfășurarea concursului la Școala Generală „Dacia” din Oradea.

Subiectele de concurs au fost elaborate pe nivele de studiu. Fiecare dintre subiecte a avut trei teme, elevii trebuind să scrie eseuri argumentative sau să comenteze pasaje din operele Sfinților Părinți sau ale unor teologi cunoscuți, demonstrându-și prin aceasta atât capacitatea de sinteză și creati-

vitate, cât și corectitudinea însușirii învățaturii de credință Ortodoxă. După finalizarea concursului a avut loc deplasarea la Mănăstirea „Sfânta Cruce” din Oradea, unde elevii și profesorii însoțitori au servit masa de prânz, vizitând apoi mănăstirea. De asemenea, au fost vizitate și alte obiective din zonă: Casa de Cultură a Sindicatelor, Cetatea Oradea, Pasajul Vulturul Negru și Turnul Primăriei.

Ziua de miercuri, 4 aprilie 2012 a fost dedicată excursiilor la Peștera Urșilor, la Mănăstirea Izbuca – străvechea vatră monahală a Bihorului, la Beiuș, precum și la Colegiul Tehnic „Unirea” din Ștei, unde s-a servit prânzul. Afișarea rezultatelor și depunerea contestațiilor a avut loc joi, 5 aprilie 2012, după care s-a vizitat Stațiunea Băile Felix (ștrand

„Apollo”, vizitarea bisericii de lemn și a lacului cu nuferi din stațiunea 1 Mai).

La Catedrala Episcopală „Învierea Domnului” din Oradea, de la ora 17.00, a avut loc Concertul de Păsesimi în prezența PS Sofronie, Episcopul Oradei, susținut de școlile teologice din municipiu, respectiv corul Liceului Teologic Ortodox din Oradea și corul Facultății de Teologie Ortodoxă. În cursul aceleiași seri, în sala de spectacole a Hotelului Padiș, a avut loc un moment artistic oferit de elevii de Palatul Copiilor și de la alte școli din Oradea.

Rezultatele finale s-au afișat vineri, 6 aprilie 2012, iar festivitatea de premiere a avut loc la Teatrul de Stat „Regina Maria” din Oradea, în prezența chiriarhului locului PS Sofronie. Două mențiuni au revenit județului Cluj, iar elevii care le-au obținut sunt: Neamțu Denisa Maria – clasa a VIII-a de la Colegiul Național „E. Racovița” cu media 9,60; Costea Carla Patricia – clasa a IX-a de la Liceul „O. Goga”, Huedin cu media 8,85.

Și ceilalți elevi participanți din județul Cluj au obținut rezultate bune, însă știm prea bine că la astfel de concursuri numărul de premii și mențiuni este limitat.

Alături de premiile oferite de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, pentru cei care au obținut locul I, II, III și mențiuni P.S. Sofronie, Episcopul Oradei a oferit încă 12 premii speciale: 6 premii „Episcop Dr. Nicolae Popovici” pentru cele mai bune eseuri și 6 premii „Episcop Roman Ciorogariu” din partea a șase parohii din municipiul Oradea. Au mai fost oferite premii speciale din partea ISJ Bihor prin inspectorul școlar general prof. Dorel Luca și din partea conf. univ. dr. Vasile Timiș, președintele Comisiei Centrale.

Chiriarhul Oradei a primit o diplomă de apreciere din partea comisiei de evaluare și la rândul său a oferit diplome de apreciere și de participare membrilor comisiei de evaluare.

Conf. univ. dr. Vasile Timiș și prof. Cătălin Pâslaru, inspector general la nivel național au adresat mulțumiri episcopului Oradei pentru binecuvântarea oferită de a se organiza acest concurs în Eparhia Oradei, dar și tuturor celor ce s-au implicat în organizare.

La Olimpiada de religie au participat 265 de elevi din întreaga țară, 45 de profesori însoțitori și 25 profesori membri în Comisia de elaborare a subiectelor și de evaluare a lucrărilor.

De la Înviere la Înălțare sau între noi și Toma

Henorel Nica

Motto: Necredința este necesară uneori credinței

ată că a trecut și această Sfântă Sărbătoare a Sfințelor Paști. Dar câți dintre noi, părinți, elevi, bătrâni și tineri, au trăit fiorul Învierii? Câți și-au lăsat îndelnicirile zilnice pentru a conștientiza și trăi această Înviere pe care majoritatea o afirmăm mai mult din obișnuință decât dintr-o adevărată trăire? Câți au afirmat prin acel „Adevărat a Înviat!” o stare trăită cu adevărat de sufletul lor?

Oare nu gura este cea care vorbește, fără însă ca aceste cuvinte să fie acoperite cu adevărat și de tăcerea cea duhovnicească a sufletului? Oare nu am ajuns în acea situație ridicolă de a ne face purtătorii unei tradiții fără fond și fără sens în adâncul sufletului pentru o Înviere autentică, o Înviere a virtuții în ființa noastră, o Înviere cu adevărat, în inima noastră, a Celui Care S-a făcut părtaș vieții noastre omenești? Oare nu cumva ne preocupăm mai mult forma decât fondul? Nu cumva dorim să prefacem aceste zile sfinte ale Sărbătorii în zile de desfățare și de îmbuibare, deturnând sensul în numele scopului nobil și sfânt care este Învierea Domnului? Nu cumva rămânem la forma simplă de moștenire a unei sărbători ce nu-și mai are rădăcinile în înduhovnicirea sufletului nostru?

Să ne străduim, ca măcar de acum încolo să conștientizăm, dacă nu am făcut-o până acum, importanța reală a acestei

Învieri, a acestei sărbători, și să nu uităm că nu e de ajuns a spune un simplu „HRISTOS A ÎNVIAT!”, pentru a fi cu adevărat creștin; căci atât cel ce crede, dar nu știe de ce, cât și cel ce nu crede, dar nu poate explica aceasta, sunt la fel de ridicoli și ignoranți.

Așadar, să încercăm ca măcar de la Înviere la Înălțare să facem un prim-pas spre înălțarea noastră spirituală, lăsând grijile zilnice pe mâine, iar ASTĂZI să-I dăm lui Dumnezeu ceea ce așteaptă de la noi: CREDINȚĂ!...

Toma, bine! Dar de ce necredinciosul?

Să nu uităm că el a fost singurul care a fost atât de sincer în credința lui, încât și-a asumat responsabilitatea îndoielii. Dar nu îndoiala venită din necredință, ci o îndoială firească, născută dintr-o realitate suprafirească, o realitate ce depășește naturalul și care se cere suplimentar adevărată. Astfel, „necredința” lui Toma nu este în fapt o îndoială a credinței, ci o verificare mai aprofundată a evidenței. El se face glasul conștiinței celor mulți. Căci mulți dintre noi avem îndoieli, dar nu ne recunoaștem slăbiciunea sau nu avem curajul de a ne opune unei aparente realități atunci când ni se pare că ea depășește puterea noastră de raționare, iar pentru a trece peste acest „handicap” normal ne refugiem în „credință”. În acea credință oarbă ce a dat naștere dictonului: „crede și nu cerceta!”. Dar ceea ce trebuie remarcat și reținut este faptul că Mântuitorul este chiar împotriva falsei credințe, și tocmai din această cauză iese în întâmpinarea lui Toma spre a-i satisface dorința de „cercetare”, ce vine în sprijinul credinței.

Actul de „necredință” săvârșit de Toma se dovedește astfel a fi un act de prea mare credință. O credință însoțită în același timp de o frică sfântă, de o îndoială „că poate totuși nu este adevărat!” Și ce ne-am face dacă le-am crede pe toate fără discernământ? Unde am ajunge? Și ce?

Toma, prin atitudinea sa de rezervă în fața presupusei evidențe a fost asemenea cărturarului evreu care își mărturisește în același timp credința dar și nedumerirea: „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele” (Marcu 9, 24).

De aceea, asemenea lor trebuie să fim și noi pentru a nu ajunge mai pe urmă să confundăm realul cu imaginarul și a deveni, în sfârșit, orbi în materie de credință. Însă ceea ce ni se cere, este de fapt o discernere rațională a motivației „necredinței” fiecăruia. „Necredință” ce trebuie să izvorască din credință și din frica de o aparentă realitate a obiectului credinței noastre. Să fugim, însă, de necredința pură, izvorată din subconștientul nostru sau, ceea ce este și mai rău: din negarea evidenței. Și nu trebuie să neglijăm nici faptul că, în fuga noastră după senzațional, în setea noastră după minuni, vom ajunge prin a sfârși în necredință, în lipsa afirmării acestora. Or, prin Sfântul Apostol Toma ni se dă o pildă vie de atitudine rațională în fața minunii ce depășește cadrul nostru natural, atitudine ce va aduce însă roade prin întărirea credinței noastre.

Toma deține, dar și devine astfel, primul precedent al istoriei creștine care îmbină credința cu rațiunea, arătând astfel că valoarea credinței nu rezidă numai dintr-un sentiment orb, ci și din rațiune, element ce va da valoare credinței ca act suprem în mântuire.

„Profesorul de Religie” este prima pagină dedicată exclusiv cadrelor didactice din Școlile și Liceele Județelor Cluj și Bistrița-Năsăud. În ea se reflectă activitățile, proiectele și preocupările științifice ale profesorilor de religie. Așteptăm articolele dumneavoastră la adresa revista@renasterea-cluj.ro sau liviuvidican@yahoo.com.

Facebook – un nou instrument în Misiunea Bisericii?

Pr. Liviu Vidican-Manci

După 2009 s-a vorbit cu rost și fără rost despre Facebook. Unul dintre cele mai noi canale de socializare/social networking service (2004)¹, a reușit în scurt timp să devină lider mondial atât la nivelul membrilor înscriși cât și la cota de piață, peste 80 de miliarde de dolari. A depășit cu ușurință clasicele, cel puțin pentru utilizatorii români, Hi5 (2003)² și Netlog, a lăsat în umbră tipul de chat Yahoo Messenger, iar Google, prin platforma sa Google Plus, lansată în 2011, cu toate eforturile depuse, e departe de a-l devansa. Filosofia de funcționare a fost complexă dar, paradoxal, simplu de utilizat. A știu foarte bine să îndeplinească web design-ul cu chat-ul, albumul foto cu galeria video, toate într-o singură carapace, și, pe deasupra, gratis.

Fondatorul, Mark Elliot Zuckerberg, evreu american, născut în 1984, a cărui avere este estimată la aproximativ 17,5 miliarde de dolari, a făcut în scurt timp istorie, devenind unul dintre invitații speciali ai Summit-ului G8 din 2011 (semn că pentru securitatea economică și națională a statelor dezvoltate, Facebook înseamnă mai mult decât un canal de socializare...), sau oaspete al unor importante întâlniri internaționale pe teme de economie și comunicare. A constituit chiar subiectul unui film ce-a luat capul de afiș al cinematografulor în 2011, *Saturday Night Live*, lansat în octombrie 2010. Așadar unul din oamenii de geniu ai mileniului III.

Viteza cu care s-a dezvoltat acest network după 2008 a fost uimitoare, aspect ce a prilejuit discuții interminabile în jurul rețelei și a inițiatorului. De la forța economică pe care-o generează și până la intențiile oculte, toate au fost subiecte atinse în presă și în studii de specialitate. Nici Biserica n-a rămas indiferentă la această explozie comunicațională. Priza canalelor de comunicare la public a făcut ca Biserica Ortodoxă din America (singura până la această ora) să discute în întâlnirea de toamnă din 2011 despre noua provocare a rețelelor de socializare și să alcătuiască un fel de ghid al utilizării lor de către personalul bisericesc³. Semnalul pare a fi clar, nu se poate să fim indiferenți la noile provocări media.

Să fii indiferent la 4.500.000 de utilizatori Facebook?

În rândurile acestea nu intenționez nici să fac un istoric al Facebook-ului, nici să interpretez documentul BOA (DcBOA), nici să fac apologia sau incriminarea rețelelor, ci, mai degrabă, să relev posibilitatea integrării Face-ului ca instrument TIC în dezvoltarea misiunii Bisericii și în optimizarea dialogului cu tânăra generație, precum și să semnalizez câteva norme de igienă minimală pentru cei care folosesc acest canal. Dar, mai întâi, să insistăm asupra motivelor, altele decât cele enumerate până acum, pentru care ne interesează acest segment informațional.

În România sunt peste 4.676.660 utilizatori Facebook⁴ (populația Macedoniei nu depășește 1,5 milioane locuitori). După statisticile pe care le avem la îndemână, și care sunt extrem de importante în economia acestui articol și în motivația lui, segmentele de vârstă, utilizatori ai rețelei, sunt următoarele: 16%, 13-17 ani, 31% sunt utilizatori cu vârstele cuprinse între 18-24 ani, 30%, 25-34 ani, 14%, 35-44 ani. Un calcul simplu ne spune că peste 75% dintre utilizatori sunt tineri și foarte tineri. În aceste condiții, nu e întâmplător ceea ce subliniază DcBOA: „Popularitatea rețelelor de socializare și a comunicării digitale crește exponențial. Biserica nu ar trebui să se dea înapoi de la aceste noi forme media, ci ar trebui să fie prezentă în ele de o manieră activă”. Ne preocupă cu precădere a doua propoziție din frază „Biserica nu ar trebui să se dea înapoi de la aceste noi forme media, ci ar trebui să fie prezentă în ele de o manieră activă”, ea fiind în fapt cea care justifică întregul excurs.

Aspecte negative și pozitive în Facebook

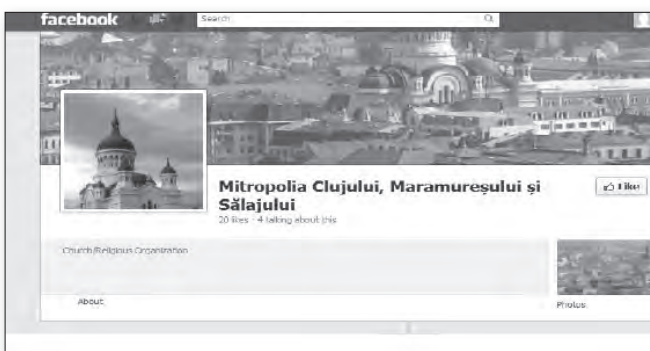
Despre canalele de socializare se vorbește cel mai frecvent la modul negativ. Mediile bisericești indică cu precădere posibilitățile de folosire în scopuri vătămătoare - și pe undeva justificat. De ani de zile în Occident se desfășoară campanii de protecție a

copiilor, tinerilor adolescenți, grup țintă pentru pedofili și traficanții de carne vie. Suprasolicitarea funcțiilor internetului și oferirea ca alternativă activităților recreative în natură, din cauza unei afundări oarbe, dar inevitabile, a părinților în muncă, i-a făcut pe copii să exploreze universurile întortocheate și interminabile ale Net-ului și, astfel, să se expună unor pericole reale. Neputând lăsa la o parte riscurile pe care le presupune tentanta lume virtuală, rămânem, totuși, concentrați asupra interesului oamenilor Bisericii și asupra atitudinii pe care aceștia ar trebui să o aibă față de Facebook. Mulți, chiar dacă nu majoritatea, îl tratează maniheic și unilateral, convinși de te mir ce teorii conspiraționiste sau de pierderea unei sfințenii, adesea, închipuite.

Însă, dacă vom privi lucrurile mai atent (și nu ceva nou în ceea ce spun acum) vom vedea că toate aceste instrumente TIC (Tehnologia Informației și Comunicării) sunt rele în funcție de scopul pentru care sunt utilizate. Cu alte cuvinte, în același univers al Internetului încap și icoanele și imaginile cu tentă erotică, și filmele decente și cele indecente, încap și situările orthodoxe și cele sataniste s.a.m.d. dar depinde ce își dorește utilizatorul în momentul accesării sursei. Nici Facebook-ul nu iese din această logică. Crearea unui cont în această rețea poate să te ajute sau să-ți împiedice viitoare proiecte. Poți posta pe el informații trunchiate cu scopul de a manipula și minți, cum, la fel de bine, poți posta informații de interes comun pentru un grup oarecare, poți posta imagini care pot fi interpretate împotriva ta (cazul tinerilor mai ales, dar și al parohiilor) sau care să te ajute în misiune.

Misiune prin intermediul Facebook?

De aceea, atunci când dorim un „log in Facebook” se impune să avem în vedere cel puțin două aspecte, și aceasta este a doua problemă pe care o vom discuta. Pe de o parte ar trebui ținut seama de scopul pentru care creem contul, iar pe de altă parte să fim atenți cum ne construim profilul. Desigur, dacă vom căuta motivele pentru care ar necesar să creem un

cont Facebook pentru parohia noastră, am putea să ne gândim că ne oferă posibilitatea de a face gratis lucruri pentru care, dacă am folosi pretențioasele sit-uri, am plăti sume importante (un domeniu costă în medie 200 lei pe an, în ideea în care spațiul de utilizare este destul de mic). Iar, dacă m-ați întreba la ce „lucruri” mă refer aș veni cu următoarele exemplificări: prezentarea istoriei parohiei și a bisericii parohiei așa cum este ea în realitate și nu cum ar prezenta-o te mir ce jurnaliști într-un articol neprofesionist și echivoc; prezentarea unor imagini cu pictura din biserică, capelă, centrul catehetic etc; promovarea monumentelor istorice (creând astfel posibilitatea integrării parohiei într-un circuit turistic național și european); prezentarea orarului slujbelor în biserică; promovarea activităților din biserică ca exemple de bună practică și îndemn la intensificarea misiunii; postarea a diferite anunțuri de interes general și parohial etc.; sporirea eficientizării catehizării prin documentare și articole pe care le putem posta zilnic despre anumite subiecte folosind platforme de tipul youtube.com; organizarea a diferite campanii de voluntariat; Scurt spus pentru preotul paroh și pentru parohie există posibilitatea de a folosi spațiul virtual într-un scop pozitiv. Funcțiile pe care le oferă (încărcarea de filme, poze, muzică, articole de popularizare și științifice, comentarii) dau posibilitatea realizării unui feed-back din partea utilizatorilor interesați. Exemplele pot continua.

Un profil bine gândit te ferește de abuzuri

Pe de altă parte, nu trebuie uitat cum ne construim profilul/profile. Se pare că cel mai bine, și așa indică DocBOA, profilul parohiei trebuie să aibă în prim plan biserica și comunitatea și nu administratorul ei, în cazul nostru preotul. Acest lucru îl ferește de atacuri murdare și de incriminări care ar putea să-i vatăme imaginea, întrucât profilul parohiei e public. În caz contrar, amestecarea privatului cu profesionalul ar putea fi speculate de persoane rău intenționate iar o interpretare răuvoită ar aduce deservicii

imaginii vieții teologice în ansamblu. Pe de altă parte, tot în acest plan secund, ar trebui să-i sensibilizăm mai mult și pe credincioșii tineri și foarte tineri, care au pagini „gene-roase” unde postează informații „prețioase” despre ei, adesea intime, și unde pozele personale și de grup abundă. Ce ar trebui să știe acești utilizatori? În primul rând că o poză deocheată, pusă și în glumă, îi poate compromite pentru totdeauna imaginea în fața viitorului. Sunt anumite limite pe care nu ne permitem să le depășim. Să dăm un simplu exemplu. Firmele de recrutare de personal mai nou caută profiurile intervievaților pe internet și cu precădere pe Facebook, întrucât află chestiuni pe care ei nu le-au declarat în CV sau n-au cum să rezulte de-acolo. Apariția potențialului angajat în poze, unde sticlele de alcool stau să cadă de pe masă, unde el/ea sunt mai mult goi decât îmbrăcați, în care pozele redau persoanele în ipostaze jenante care ar putea aduce prejudicii firmei, îl vor face pe angajator să renunțe la încheierea unui contract cu acea persoană, chiar dacă profesional are îndeplinește toate condițiile. Această realitate poate fi transferată ușor și în lumea bisericească unde recrutarea personalului pentru hirotonie e atât de importantă și totodată atât de greu de făcut.

Absența noastră întărește prezența lor

În încheiere simt că se impune să subliniez faptul că aceste platforme de socializare nu au voie să devină surrogate ale întâlnirii interpersonale și ale dialogului față către față, nici să înlocuiască cateheza duminicală sau săptămânală întrucât nu au această capacitate. Network-urile sunt excluse când vine vorba de Sfintele Taine, sunt imposibil de utilizat, chiar dacă mai nou am auzit de spovedanii on-line, care nu sunt decât niște abuzuri notorii, niște exagerări blasfemiatoare. Ceea ce oferă lumea virtuală prin canalele de socializare, sit-uri, blog-uri s.a.m.d ar trebui văzute ca instrumente de optimizare a misiunii în parohii și nu să fie respinse ca ceva rău în sine. Nu cred că e productivă o atitudine de respingere a acestor mijloace de evanghelizare, dar nici una de divinizare a lor. Presupun multe lipsuri, funcțiile lor nu sunt perfecte, dar există posibilitatea utilizării lor în scopuri nobile. Așa cum aminteam numărul utilizatorilor de internet crește de la an la an, iar majoritatea sunt sub 30 de ani. Aceștia sunt consumatorii de știri via Net, filme via Net, cultură via Net, comunicare via Net etc. În acest caz, o adaptare la nevoile lor nu poate fi un sacrilegiu, ci un pas înainte și o dovadă de luciditate. Nu ne vom „da” cu tehnica pentru a fi moderni și la modă, ci o vom folosi pentru a duce Cuvântul lui Dumnezeu mai departe. Dacă nu umplem noi paginile din lumea virtuală cu informații sănătoase și bine intenționate le vor umple alții cu imagini și lucruri vătămătoare.

Două noi centre pentru tineret în Arhiepiscopia Clujului

Arhiepiscopia Clujului se vor construi două centre pentru tineret, unul în orașul Sângeorz-Băi din județul Bistrița-Năsăud, iar celălalt în localitatea clujeană Câmpenești.

Piatra de temelie pentru Centrul din Sângeorz-Băi a fost pusă joi, 26 aprilie, de Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului, Înaltpreasfințitul Andrei Andreicuț, în cadrul unei slujbe desfășurate la orele amiezii, la care, pe lângă preoții și diaconii din sobor au fost prezente și autorități locale și județene, precum și personalități ale vieții culturale.

Centrul va fi construit pe Strada Izvoarelor, pe terenul aflat în proprietatea Arhiepiscopiei Clujului. Viitorul spațiu destinat activităților de tineret va avea două corpuri de clădire unite printr-un foisor, cu parter și mansardă; parterul va găzdui biroul administrativ, bucătăria, sala de mese și cea destinată activităților cu tinerii, iar în mansardă se vor afla cele 50 de locuri de cazare, după cum a menționat directorul economic al Arhiepiscopiei Clujului, Sorin Călea. Cel care va coordona lucrările, va fi părintele Tudor Mudure, preot misionar în cadrul protopopiatului Năsăud.

Arhiepiscopia Clujului va construi un centru de tineret și în localitatea Câmpenești, din județul Cluj, care va avea aceeași capacitate ca și cel din Sângeorz-Băi. Lucrările la construcție demarează în luna mai.

¹ http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_social_networking_websites.

² <http://www.ebizmba.com/articles/social-networking-websites>, (1 aprilie 2012)

³ Documentul tradus de Paul Siladi poate fi găsit pe Situl de Teologie Socială: <http://www.teologia-sociala.ro/index.php/biblioteca-tso/documente#boa> (1 aprilie 2012).

⁴ www.facebrands.ro/demografice.html (1 aprilie 2012).

Icoana Înălțării Domnului

✎ Marcel Munteanu

Iconografia acestei sărbători, în forma preluată de Biserica Răsăriteană, aparține celei mai vechi iconografii a sfințelor sărbători; ea coboară până în veacul al V-lea și al VI-lea. Astfel, o întâlnim în relieful amulei de la Monza sau în ilustrațiile evanghelice ale călugărului Rabula. În Sfintele Evanghelii referire la acest eveniment fac Sfinții Evangheliști Marcu și Luca, de asemenea, detalii despre momentul Înălțării nu sunt prezentate și în Faptele Apostolilor.

Erminia de la Athos ne prezintă scena, astfel: *deal, măslini mulți și deasupra apostolii privind în sus și întinzându-și mâinile cu uimire; și în mijlocul lor, Născătoarea de Dumnezeu, uitându-se și ea în sus; și de o parte și de cealaltă parte a ei, doi îngeri (arhanghelii Mihail și Gavriil), purtând veșminte albe, arătând în sus pe Hristos, apostolilor și ținând în mâini câte o hârtie și în hârtia unuia zice: „Bărbați galileeni, ce stați căutând spre cer?” iar în hârtia celuilalt zice: „Acest Iisus, Care S-a înălțat de la voi la cer, așa va veni, precum L-ați văzut mergând la cer!” Și deasupra lor, pe nori, Hristos șezând (în cearcăn, ținut de arhanghelii Rafail și Uriil), cu alai și cu îngerească cinste, petrecându-se de către îngeri cu trâmbițe și alte instrumente de muzică, merge în sus, la ceruri (binecuvântând cu mâinile ridicate)*¹.

Compoziția icoanei prezintă o schemă consacrată și imuabilă; ea se alcătuește în două planuri succinte sus și jos. În planul inferior, în centrul lucrării este redată Maica Domnului și în jurul ei, Apostolii, străjuiți de cei doi îngeri. Existența Fecioarei în cadrul scenei este confirmată doar de Sfânta Tradiție: *Bucură-te, Născătoare de Dumnezeu, Maica lui Hristos Dumnezeu, că văzând astăzi pe Cel ce L-ai născut înălțându-Se de pe pământ împreună cu îngerii L-ai mărit.*² Poziția ei centrală e accentuată și de gestul mișcării brațelor ridicate (în unele icoane) în sensul rugăciunii, exprimând prin aceasta rolul ei și rolul Bisericii pe care o personifică, precum și legătura directă prin rugăciune, ca mijlocitoare pentru lume. Expresiile și mișcările Apostolilor întregesc dinamismul lucrării, ele exprimând poate și varietatea și multitudinea limbilor la care vor ascende în ziua Cincizecimii. Sensul dinamic al ansamblului ne îndreaptă spre planul superior al icoanei unde Mântuitorul tronează, secondat de doi îngeri. Mandorla având forma ovală sau circulară este de fapt slava divină construită din mai multe forme concentrice ce simbolizează cerurile preînalte. Hristos este pictat binecuvântând cu mâna Sa dreaptă, iar cu mâna stângă ținând Sfânta Evanghelie sau un rotulus închis, semn al propovăduirii, gest oglindit și în Evanghelia după Sfântul Luca. Gestul binecuvântării, așa cum îl vedem în icoană și-l citim din Sfânta Scriptură, simbolizează eternitatea. Iisus este izvorul binecuvântării și al cunoașterii transmise și păstrate pentru omenire, prin Duhul Sfânt, în Biserică – în acest sens icoana, chiar dacă compozițional se poate despărți în cele două planuri terestru și celest, ele rămân unite și nedespărțite prin Hristos. Icoana Înălțării are profunde asemănări cu altă icoană, cea a Judecății de Apoi prin faptul că, în centrul său, îl vedem pe Mântuitorul în Slavă; astfel, sensul profetic ne prevestește cea de a Doua Venire întru slavă a Domnului Nostri Iisus Hristos.

În pictura românească la Argeș, scena este zugrăvită pe bolta absidei principale alături de Pogorârea Sfântului Duh. În Moldova, influența cretană este sesizabilă, alături de cea rusă – astfel, la Sucevița, Fecioara este încadrată de cei doi arhangheli și apare în mijlocul compoziției cu fața spre privitor. În partea de sus, Hristos, înălțat de doi îngeri în zbor, este redat alături de Proorocii David și Isaia, ce țin filactere deschise cu inscripții. La Biserica Mănăstirii Dragomirna, modelele iconografice rusești, sunt prezente prin: lărgirea compoziției cu mai multe detalii, arhitecturi de oraș, existența Sfintei Treimi, încadrată de serafimi și Hristos în medalion. Cu o mai mare amploare, observăm această desfășurare compozițională, în abordarea tehnicii mozaicului, la Biserica Sfintei Sofia din Tesalonic. Apostolii și Fecioara Maria sunt despărțiți, printr-un

măslin, idee pe care o întâlnim și la Biserica Peribleptos din Mistra³.

În spațiul Bisericii Ortodoxe, tema o întâlnim reprezentată pe arcul absidal, între naos și Sfântul Altar. Icoana ne apare, de asemenea, în ciclul praznicar din registrul al doilea al iconostasilor.

Troparul amintește cuvintele Scripturii cu privire la Înălțarea Domnului: *„Înălțatu-Te-ai întru slavă, Hristoase, Dumnezeu, bucurie făcând Ucenicilor Tăi, prin făgăduința Duhului Sfânt, încredințându-se prin binecuvântare că Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii”*⁴.

Înălțarea Domnului, miniatură, sec. al VI-lea, tempera pe hârtie, Evangheliarul lui Rabula

Înălțarea Domnului, mozaic, sec. al XI-lea, Biserica Sfânta Sofia, Tesalonic.

Frumusețea acestui mozaic este dată de compoziția simetrică a cercurilor (concentrice cu axele ce pornesc din cel mic) sugerate de poziționarea Sfinților Apostoli străjuiți de câte un măslin, avându-o în mijlocul lor pe Maica Domnului, între Sfinții Arhangheli, în atitudine de orantă, iar deasupra tronând Iisus. Cromatica luminoasă a fondului se armonizează cu veșmintele alb strălucitoare ale Apostolilor și cu verdele rafinat al siluetei lor de arbuști. Accentul de albastru întunecat îl regăsim în mandorla Mântuitorului și în mafionul Mariei.

Pictorul cretan ilustrează evenimentul scripturistic apelând la o schemă compozițională deja consacrată, dând amploare părții superioare monumentale unde, Hristos în slavă, are proporții mai mici, în raport cu sfinții, arhanghelii și Maica Domnului ce se găsesc grupați simetric, în registrul inferior.

Teofan Cretanul, Înălțarea Domnului, icoană, tempera pe lemn, 1546, Sfânta Mănăstire Stavronichita, Sfântul Munte Athos

Despre desfrânare

✎ Marin-Marius Truculescu

În privirea noastră cu ispitele sexuale, în Noul Testament se spune clar că stă în voința și în libertatea noastră lăsată de către Dumnezeu, să alegem a face binele sau răul, după care vom fi judecați. Suntem liberi să alegem fecioria sau necurația, cununia sau desfrânarea, împăcarea sau despărțirea. Și tot în Noul Testament se mai spune că și cel care știe pe cei care fac asemenea păcate și îi tănuiește se face părtaș cu ei la păcat. Iar Sfântul Apostol Pavel poruncește: *„nu fiți părtași la faptele cele fără de roadă ale întunericii, ci mai degrabă osândiți-le pe față. Căci cele ce se fac întru ascuns de ei, rușine este a le și grăi”* (Efeseni 5, 11-12).

Să muștrăm deci, fără răutate, pe cei care, în comportamentul lor, întrebunțează anticoncepționale, prezervative, fac avorturi etc. Sfântul Apostol Pavel scrie clar: *„fiecare să-și stăpânească vasul său”* (1 Tesaloniceni 4, 4). Deci prin voință, paza minții și rugăciune, să ne stăpânim poftele rele și patimile din noi, căci oamenii desfrânați, spre deosebire de toate celelalte ființe de pe pământ, sunt singurele ființe care nu vor să-și limiteze satisfacerea plăcerilor sexuale numai pentru reproducere. Iar pentru noi, creștinii, procrearea este binecuvântată numai după săvârșirea Sfintei Taine a Cununii.

Pentru cei care vor să fie cât mai bine documentați, din punct de vedere moral, în lupta noastră cu ispitele sexuale, toate problemele legate de desfrânare și de căsătorie le găsim în Noul Testament. Redăm mai jos cele mai importante capitole și versete în legătură cu aceste probleme:

Cu privire la desfrânare, Iisus a zis:

„Ați auzit că s-a zis celor de demult: Să nu săvârșești adulter. Eu însă vă spun vouă că oricine se uită la femeie, poftind-o, a și săvârșit adulter cu ea în inima lui” (Matei 5, 27-28). [...] *„din inimă ies: gânduri rele, ucideri, adultere, desfrânări, furtişaguri, mărturii mincinoase, hule”* (Matei 15, 19; Marcu 7, 21-22).

Iar Sfântul Apostol Iacob scrie: *„De unde vin războaiele și de unde certurile dintre voi? Oare, nu de aici: din poftele voastre care se luptă în mădularele voastre? [...] Preadesfrânaților! Nu știți, oare, că prietenia lumii este dușmănie față de Dumnezeu? Cine deci va voi să fie prieten cu lumea se face vrășmaș lui Dumnezeu”* (Iacob 4, 1;4).

Tot cu privire la desfrânare, Sfântul Apostol Pavel scrie:

„Pentru că (poruncile): să nu săvârșești adulter; să nu ucizi; să nu furi; să nu mărturisești strâmb; să nu poftesti... și orice altă poruncă ar mai fi, se cuprinde în acest cuvânt: să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Romani 13, 9).

Adresându-se Corintenilor, Sfântul Apostol Pavel scrie: *„Nu știți, oare, că nedreptii nu vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu? Nu vă amăgiți: Nici desfrânații, nici închinătorii la idoli, nici adulterii, nici malahienii, nici sodomiții, nici furii, nici lacomii, nici bețivii, nici batjocoritorii, nici răpitorii nu vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu”* (1 Corinteni 6, 9-10).

Iar către Galateni, Sfântul Apostol Pavel scrie: *„Iar faptele trupului sunt cunoscute, și ele sunt: adulter, desfrânare, necurație, destrăbălare, închinare la idoli, fermecătorie, vrajbe, certuri, zavistii, mâni, gâlcevi, dezbinări, eresuri, pizmuri, ucideri, beții, chefuri și cele asemenea acestora, pe care vi le spun dinainte, precum dinainte v-am și spus că cei ce fac unele ca acestea nu vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu. Iar roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelunga-răbdare, bunătața, facearea de bine, credința, blândețea, înfrânarea, curăția; împotriva unora ca acestea nu este lege. Iar cei ce sunt ai lui Hristos Iisus și-au răstignit trupul împreună cu patimile și cu poftele. Dacă trăim în Duhul, în Duhul să și umblăm”* (Galateni 5, 19-25).

De asemenea și Efesenilor Sfântul Apostol Pavel le scrie: *„Căci aceasta s-o știți bine, că nici un desfrânat, sau necurat, sau lacom de avere, care este un închinător la idoli, nu are moștenire în Împărăția lui Hristos și a lui Dumnezeu”* (Efeseni 5, 5).

Și Colosenilor Sfântul Apostol Pavel le scrie: *„Drept aceea, omorâți mădularele voastre cele pământești: desfrânarea, necurația, patima, pofta rea și lăcomia, care este închinare la idoli”* (Coloseni 3, 5).

De asemenea Sfântul Apostol Pavel le scrie și Tesalonicenilor: *„Căci voia lui Dumnezeu aceasta este: sfințirea voastră; să vă feriți de desfrânare, ca să știe fiecare dintre voi să-și stăpânească vasul său în sfințenie și cinste, nu în patima poftei, cum fac neamurile, care nu cunosc pe Dumnezeu”* (1 Tesaloniceni 4, 3-5).

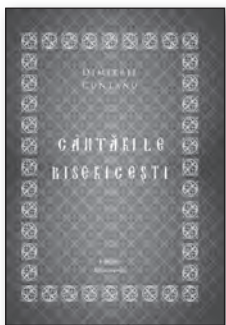
Iar Evreilor, Sfântul Apostol Pavel le scrie: *„Cinstită să fie nunta întru toate și patul nespurcat. Iar pe desfrânați îi va judeca Dumnezeu”* (Evrei 13, 4).

¹ Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sophia, București, 2000, p. 119.

² Leonid Uspensky, Vladimir Lossky, *Călăuziri în lumea icoanei*, Ed. Sofia, București, 2003, p. 210.

³ I. D. Ștefănescu, *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridiane, București, 1974, p. 136.

⁴ Constantine Cavarinos, *Ghid de iconografie bizantină*, Ed. Sophia, București, 2005, p. 124-125.

DIMITRIE CUNȚANU, *Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri ale sfintei biserici ortodoxe române*, Ediția a V-a, apărută cu binecuvântarea Arhiepiscopului și Mitropolitului Bartolomeu Anania, îngrijită, diortosită și prefațată de preot Petru Stanciu, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2010.

Arta muzicală vede lumina tiparului mai rar decât celelalte genuri literare deoarece, pe de o parte, ea se adresează unui public mai restrâns, iar pe de altă parte culegerea notelor muzicale presupune un efort deosebit. Cartea muzicală bisericească apare și ea rar, la rândul ei, din motivele menționate, dar și datorită faptului că oralitatea muzicală raportată la textul liturgic ține loc cântării cu semi-grafie muzicală.

Volumul de față a apărut cu ocazia împlinirii a 120 de ani de la prima ediție și a 100 de ani de la trecerea la cele veșnice a autorului ei, Dimitrie Cunțanu. Apariția ei s-a impus datorită faptului că edițiile anterioare (1890, 1925, 1932, 1943) s-au epuizat și doar părți disparate din ea au apărut în culegeri sau antologii de cântări bisericești, dar niciodată ca o culegere de sine stătătoare. Pe lângă motivația aniversară și cea care ține de cinstirea marelui preot-muzician Dimitrie Cunțanu, cartea răspunde nevoilor practice ale școlilor teologice și ale parohiilor din cele două mitropolii ardelenne.

Cuvântul înainte motivează apariția cărții și prezintă în același timp aspecte legate de învățământul teologic-pedagogic transilvănean de la Sibiu, cu trimiteri directe la disciplina *Muzică bisericească* și cu referiri la edițiile anterioare.

Autorul acestei cărți – apărută prima dată în 1890 la Sibiu din îndemnul marelui mitropolit Andrei Șaguna –, culege și fixează pentru prima dată pe notele muzicii occidentale cântarea bisericească care se găsea în uz la acea vreme în zona Sibiului. Însuși Dimitrie Cunțanu notează în *Prefața* primei ediții acest aspect: „Recunoscând necesitatea și utilitatea, ca melodiile cântărilor bisericești de strană să se fixeze prin punerea lor pe note, încă la anul 1868, Mitropolitul Andrei m-a sfătuit: ca, pentru conservarea și cultivarea lor mai sigură, toate cântările bisericești de strană, să le culeg și să le scriu cu notele muzicii moderne”.

Autorul cărții, Dimitrie Cunțanu, fost profesor la Seminarul Andreian din Sibiu s-a născut în anul 1837, în localitatea Dobârca Sibiului. A studiat la școala din satul natal, apoi la școala nemțească din Miercurea Sibiului; la Gimnaziul catholic din Sibiu și la Seminarul Andreian. A funcționat ca învățător la Școala Poporală de pe lângă biserica din Sibiu-Iosefin sau „din groapă”, în paralel diacon și preot la aceeași biserică (1872-1878). Din anul 1864 a fost numit profesor de Cântări bisericești și Tipic la Institutul Pedagogic, iar din 1877 i s-a încredințat și slujba de duhovnic al Institutului, funcționând aici până la moartea sa (1910).

Lucrarea la care ne referim este structurată pe cinci secțiuni și un *Adaus*, după cum urmează: Secțiunea I: *Melodiile fundamentale ale celor „opt glasuri”*; Secțiunea a II-a: *„Podobile”*; Secțiunea a III-a: *Svetilne, Polieleu, Pripele, Tropare, Condace, Catavasi și alte cântări la Vecernie și Utrenie*; Secțiunea a IV-a: *Cântările Sfintei Liturghi: A. La Liturgia Sfântului Ioan Hrisostom, B. La Liturgia Sfântului Vasile cel Mare, C. La Liturgia Sfântului Grigorie Dialogul*; Secțiunea a V –a: *Irmoasele Sărbătorilor, care la Sfânta Liturghie se cântă în locul „Axionului”*; *Adaus: Cântări la Mormântul Domnului în Sămbăta Sfințelor Patimi*.

Cuprinsul lucrării ne dezvăluie imne, cântări-model pentru ceea ce ar însemna un *Anastasimatar* în stare incipientă, dar și glasurile bisericești cu formulele lor melodice care pot fi aplicate pe textele liturgice ale oricăror slujbe bisericești.

Chiar la începutul cărții ni se prezintă un *Îndrumar* pentru aplicarea melodiilor în cele trei tacturi sau mișcări: stihiric, irmologic și papadic. Practic am putea spune că avem de a face cu două cărți: cea de față, care prezintă melodii-model pentru toate formele poeziei imnografice ortodoxe, și alta, care aplică aceste melodii la textele rămase fără notație.

Păstrând *Prefața* de la prima ediție din 1890, avem la îndemână și un ghid metodologic de abordare și însușire a cântării bisericești din Transilvania, așa cum a gândit și a aplicat procedeul însuși Dimitrie Cunțanu.

Folosirea acestei *Culegeri de Cântări Bisericești*, la școală și la strană îi va defini necesitatea și utilitatea, precum și regăsirea autorului ei în dictonul „carte frumoasă, cinstite cui te-a scris”.

Pr. Petru Stanciu

SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Cuvântări împotriva anomeilor. Către iudei*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Romane, București, 2007, 410 p.

Întreaga operă teologică a Sfântului Ioan Hrisostom a contribuit remarcabil la statornicirea corectă și concretă a învățăturilor de credință ortodoxă în anii de istorie vie ai creștinismului și continuă să ducă mai departe, peste veacuri, cuvintele de aur curat ale dreptei credințe, ca o moștenire fără de preț. Bun cunoscător al problemelor cu care se confrunta creștinătatea secolului IV, cuviosul Părinte Ioan Hrisostom a desfășurat o extraordinară activitate de propovăduire a credinței creștine; mărturisirea Cuvântului lui Dumnezeu și lupta de apărare a dreptei credințe devenind pentru el telosul prim și final al vieții.

Opera *Cuvântări împotriva anomeilor Către iudei* poate fi văzută sub forma unei expuneri sistematice (compendiu) de învățături dogmatice, iar prin structurarea cuvântărilor către anomei și iudei, în cele două principale secțiuni ale cărții, se urmărește trasarea explicită a direcțiilor de analiză ale tematicii. Astfel, subiectele tratate sunt determinate de condiția imperativă a prezenței unui număr de întrebări și răspunsuri rediate prin viu cuvânt de la înălțimea amvonului, sub forma unor omilii minuțios elaborate. Cuvântările se înscrie în lucrarea misionar-pastorală a Sfântului Ioan Hrisostom și aduce în atenția publicului cititor o temă interesantă, dar în același timp sensibilă și extrem de complexă - problema ereticilor. Starea conflictuală existentă între adepții creștinismului șieretici constituia o realitate tristă pentru acele vremuri, motiv pentru care Sfântul Ioan Hrisostom, îndatorat și încercat de patosul iubirii de Hristos, a ridicat cuvântul tăios al dreptei credințe și a rețezat din rădăcina ereziile nelegiuitorilor anomei și iudei.

Privite ca un întreg compact, aceste omilii (gen literar privilegiat al literaturii din primele secole), rostite în Biserica din Antiohia în timpul împăratului Flavian, pot fi analizate ca o unică pledoarie prin care s-a urmărit și reușit demontarea punct cu punct a înțelegerii incorecte pe care anomeii (ramură radicală a arienilor) o aveau despre Persoana lui Iisus Hristos, transformând Adevărul revelat într-un neadevăr creat. În cadrul primelor cinci cuvântări, autorul sancționează neconcordanța dintre percepție și realitate deoarece, contrar adevărului, anomeii îndrăzneau să afirme că au capacitatea comprehensivă de-a cunoaște ființa lui Dumnezeu. În următoarele șapte cuvântări autorul se concentrează asupra contestării de către necredincioșii anomei a dumnezeirii Fiului, respingând divinitatea lui Hristos și susținând că nu există nicio identitate de filiație între Iisus-Omul și Dumnezeu Creatorul, refuzând astfel asemănarea cu Dumnezeu.

Cerând ajutor divin, iată răspunsul prompt și energic care combate ereziile luciferice ale necredincioșilor: „Să chemăm în ajutorul nostru pe Dumnezeu Cel nespus, Cel neînțeles, Cel nevăzut, Cel mai presus de cuget, pe Cel ce biruie puterea limbii omenești; pe Cel ce depășește înțelegerea minții muritorilor, pe Cel a Cărui urmă este de negăsit de îngeri, pe Cel nevăzut de Serafimi, pe Cel neînțeles de Heruvimi, pe Cel nevăzut de Începătorii, Stăpânii, Puteri și, într-un cuvânt, de toată zidirea, dar cunoscut numai de Fiul și de Sfântul Duh”.

A doua secțiune, tot problematică, se caracterizează prin examinarea riguroasă și evidențierea neajunsurilor cultului mozaic. Analizarea cauzelor apariției fenomenului iudaizant printre convertiții creștini, indicarea mijloacelor de înlăturare a tentațiilor și de îndreptare a celor care se fac vinovați de călcarea poruncilor bisericești, sunt lucrările prin care Sfântul Ioan Gură de Aur își manifestă grija părintească față de cei păstoriți. Beneficiind de autoritatea funcției și a cuvântului, condamnă nu pe nedrept, prin cele 8 omilii din cadrul Postului Paștelui, lipsurile iudaismului (necredința în autenticitatea mesajului evanghelic situându-l într-un raport de opoziție față de creștinism) și nestatornicia în Ortodoxie a creștinilor primelor veacuri. Pentru a demonstra veridicitatea cuvântărilor sale, acesta aduce ca suport mărturiile dumnezeieștilor Scripturi și ale Părinților Filocalici, iar prin conținutul lor bogat, oferă o cercetare sistematică amănunțită, care denotă profunzimea și competența teologică a autorului.

Opera *Cuvântări împotriva anomeilor Către iudei*, este una atrăgătoare atât pentru teologii preocupați cu studierea vechilor scrieri patristice, cât și pentru credincioșii mireni dornici de-a fi la curent cu evenimentele care s-au întâmplat în trecutul Bisericii. Cu alte cuvinte, autorul dă răspunsuri elaborate sub forma unui îndreptar bisericesc de credință unor provocatoare întrebări-problemă. Îndemnul generic la final, ar putea suna astfel: *Luați aminte!*

Paul Moldovan

PR. SAVATIE BAȘTOVOI, *Biserica și Școala în politica Rusiei. De la Lenin la Kuraev. Lecție de religie pentru politicieni*, Editura Cathisma, 2010, 128 p.

Ărintele Savatie Baștovoi nu mai are nevoie de nicio prezentare pentru cititorul român, cleric sau laic, credincios practicant sau mai puțin practicant. Conferințele, dar mai ales cărțile sale, unele editate în mai multe ediții succesive și apreciate cu diferite distincții prestigioase din România și Republica Moldova dovedesc un spirit viu înzestrat cu o putere de a mărturisi, capabilă de a se adresa cu ușurință atât mediilor bisericești, cât și celor intelectuale deopotrivă. Cartea de față, publicată în anul 2010 la editura Cathisma, reliefează dezbaterile stărnite în ultimii doi ani în jurul temei introducerii studiului religiei în școlile de stat din Rusia și Republica Moldova. Subiectul ar trebui să fie unul de interes și pentru societatea românească din dreapta Prutului, întrucât tratează direcția pe care o ia Biserica în condițiile noii societăți aflate pe calea globalizării. Conținutul cărții are însă pentru lectorul român din țara noastră și meritul de a transpune în fața opiniei publice un șir de informații legate de viața Bisericii Ortodoxe din fostul spațiu sovietic, în condițiile în care, deși rafturile librăriilor sunt ticsite cu volume cuprinzând viețile și sfaturile duhovnicești ale marilor sfinți ruși precum Serafim de Sarov, Ioan din Kronstadt, Teofan Zăvorâtul, Luca al Crimeii ș.a., lectorului român, interesat de evoluția recentă a Bisericii din acest spațiu geo-politic imens, piața de carte din România nu-i poate oferi aproape nimic. În aceste condiții, volumul de față oferă nu doar un simplu răspuns, ci și o paletă mai largă a încrengăturii dintre politică și religie, religie și școală în Rusia, de la odiosul Lenin la protodiaconul Kuraev, „misionarul numărul unu al Patriarhiei Moscovei”, cum îl cataloghează autorul. Spiritul lucid al părintelui Savatie reușește să descoase pericolul care se află în spatele unei campanii grăbite și impuse în mod voit de guvernul Putin pentru readucerea religiei în școlile din Rusia și de pe cuprinsul canonic al Patriarhiei ruse. Analizând contextul politic și religios, dar și conținutul manualului „Bazele culturii ortodoxe”, al cărui autor este Andrei Kuraev, merită a fi introdus în curricula școlară rusă, urmând a fi exportat apoi și în spațiul statelor desprinse din fosta URSS, paginile volumului dovedesc că în fond nici una dintre religiile înregistrate pe teritoriul Federației Ruse nu va avea de câștigat de pe urma introducerii studiului religiei în școli. Această concluzie se explică prin faptul că nici una dintre aceste religii nu are voie să fie reprezentată în punctele sale esențiale atât timp cât corectitudinea politică față de culte prezintă aceleași limite diabolice, în cazul Rusiei de astăzi, pe care le-a trasat Rusia leninistă. Acest manual care dorește readucerea religiei în școlile rusești, vândut opiniei publice drept o corectare a unei nedreptăți istorice săvârșite cândva de Lenin, mărturisește autorul, este o mascaradă, deoarece propune nici mai mult, nici mai puțin decât „un creștinism fără sfinți, o Biserică fără profeți și o sfințenie fără Dumnezeu”.

Volumul de față dezbate tocmai acest subiect alarmant pentru orice conștiință creștină vie, prezentând punctual această nouă religie, dar și pe apostolii ei, confruntarea televizată a autorului cu diaconul Andrei, Kuraev desfășurată într-o emisiune tv din Republica Moldova. El întregeste pledoaria părintelui Savatie, oferind, totodată, cititorului român șansa de-a urmări un episod dintr-un scandal, care a prilejuit dezbateri aprinse în lumea bisericească de la Chișinău din ultimii doi ani.

Mircea Gheorghe Abrudan

Pelerinaj în Italia și Grecia

26 iunie – 8 iulie 2012

Ziua I, 26 iunie: Cluj Napoca – Oradea – Viena. Cazare

Ziua II, 27 iunie: Pelerinajul nostru începe cu vizitarea orașului Veneția - una dintre cele mai iubite destinații turistice din Europa. Aici vom vizita Palatul Dogilor - reședința oficială a dogilor construită în stil gotic, Bazilica și Piața San Marco - inima Veneției. Continuarea drumului spre Padova. Cazare

Ziua III, 28 iunie: Mic dejun. Începem ziua cu vizitarea orașului Padova: Biserica Sf. Anton, construită în secolul al VI-lea, care adăpostește mormântul Sf. Anton de Padova. Ravenna unde vom vizita Baptistierul, Biserica San Vitale și Biserica San Apolinare. Cazare zona Rimini.

Ziua IV, 29 iunie: Mic dejun. În cursul dimineții ne vom deplasa spre Florența: Ponte Vecchio, Biserica Santa Trinità; Catedrala Santa Croce și piața Michelangelo, unde se află statuia lui David. Părăsim orașul Florența și ne îndreptăm către Pisa, cândva o mare putere maritimă și comercială, astăzi cunoscut pentru ansamblul arhitectural *Campo dei Miracoli*, ce cuprinde catedrala, baptiseriul și celebrul *Turn Înclinat* (exterior). Cazare

Ziua V, 30 iunie: Mic dejun. Următoarea zi vom fi la Asisi unde vom vizita Basilica Sf. Francisc (cele 2 biserici suprapuse, frescele lui Giotto, mormântul Sf. Francisc). După-amiaza părăsim orașul și ne îndreptăm spre Roma. Cazare

Ziua VI, 1 iulie: În prima zi în Roma se vizitează cele mai importante biserici Santa Maria Maggiore, unde este îngropat celebrul sculptor și artist al Barocului - Gian Lorenzo Bernini, Biserica San Giovanni in Laterano - catedrala Romei fondată de Constantin cel Mare în sec. IV și superba San Pietro in Vincoli, care adaposteste lanțurile cu care a fost întemnițat Sf. Ap. Petru. Aici se găsește și statuia lui Moise, operă a lui Michelangelo. Nu putem să nu intrăm la Biserica San Paolo fuori le Mura - una dintre cele mai importante biserici din Roma, construită peste mormântul Sf. Ap. Pavel. Cazare

Ziua VII, 2 iulie: Deplasare cu transport public spre Vatican. Se vizitează Muzeul Vaticanului, Capela Sixtină și Bazilica Sfântul Petru, unde putem admira frescele lui Michelangelo și statuile lui Bernini, arhitectura Pieței Sfântului Petru. Turul nostru continuă cu Colosseum-ul (exterior), cel mai faimos monument al Romei antice, Forumul Roman construit în secolul al VI-lea î.Hr. (aici se află și Închisoarea Tuliano, închisoarea unde a fost întemnițat Sf. Ap. Petru, Capitoliul și Columna lui Traian ridicată de romani în cinstea victoriilor asupra Daciei Ne deplasăm apoi în Piazza Veneția și Piața Spaniei, ajungând la faimoasa Fonta di Trevi. După -amiază program liber. Cazare

Ziua VIII, 3 iulie: Mic dejun. Părăsim aglomerația Romei și vizităm Mănăstirea Monte Cassino unde se află moaștele și mănăstirea Sfântului Benedict de Nursia (480-543), ocrotitorul Europei și fondatorul monahismului apusean. După-amiază ne deplasăm spre Bari unde vom vizita Catedrala Sfântul Nicolae - aici se află moaștele Sf. Nicolae Făcătorul de Minuni. Îmbarcarea pe ferry-boat pentru traversarea Mării Ionice în Grecia. Cazare ferry-boat.

Ziua IX, 4 iulie: Dimineața vom fi în Insula Corfu unde ne vom închina la moaștele Sfântului Ierarh Spiridon și vom admira celebra insulă cosmopolită de la Marea Tiraniană. Deplasare spre Igoumenitza. Cazare Kalambaka. cazare

Ziua X, 5 iulie: A doua zi vom vizita Complexul Monastic de la Meteora, biserica Sf. Paraskevi de pe Valea Temp. Cazare Paralia Katerini.

Ziua XI, 6 iulie: Timp liber pentru plajă și relaxare în perla stațiunilor de pe litoralul Greciei - Paralia Katerini. Cazare.

Ziua XII, 7 iulie: Ultima zi a pelerinajului o vom petrece la Thesalonik unde vom vizita Biserica Mitropolitană cu moaștele Sf. Dimitrie - Izvorătorul de mir, Turnul Alb Venețian, Biserica Sf. Grigore Palama, Biserica Sf. Sofia (moaștele Sf. Vasile Milostivul), Rotonda, Biserica Sf. Teodora (moaștele Sf. Teodora și a Sf. David Tesalonicianul). În cursul după-amiezii plecarea spre Alba Iulia.

Ziua XIII, 8 iulie: Sosire la Cluj-Napoca.

Preț: 630 Euro*

Servicii incluse: transport cu autocar clasificat 3*; 10 nopți cazare la hotel de 3*; 1 noapte de cazare ferry-boat în cabine cu 4 paturi; mic dejun; ghid și însoțitor de grup.

Nu sunt incluse în preț: asigurare medicală; intrări la obiective turistice; 45 € (se achita obligatoriu la plecarea din România); 25 € - transportul cu vapoarașul și taxe autocar intrare în Veneția, 5 € intrare autocar în Pisa și 15 € - Ferry-boat Insula Corfu.

Acte necesare: carte de identitate.

* preț valabil pentru un grup de minim 35 persoane.

Arhiepiscopia Ortodoxă Cluj-Napoca
Centrul de Pelerinaje „Renașterea”
Organizează

PELERINAJ în ȚARA SFÂNTĂ

13 - 19 august 2012

Traseu
Cluj-Napoca - București - Aeroportul Ben Gurion - Tel Aviv - Caesarea - Haifa - Muntele Carmel - Nazareth - Muntele Tabor - Cana Galileii - Tiberias - Marea Galileii - Muntele Ferieirilor - Tabgha - Capernaum - Yardenit - Jerichon - Ierusalim - Betania - Bethleem - Hebron - Qumran - Ierusalim - Aeroportul Ben Gurion - București - Cluj-Napoca

Preț: 720 €

Informații, rezervări și înscrieri:
Arhiepiscopia Ortodoxă Cluj-Napoca
Centrul de Pelerinaje „Renașterea” Piața Avram Iancu, nr. 2,
Tel.: 0264431020 sau 0723583822
e-mail: pelerinaje@mitropolia-clujului.ro
www.mitropolia-clujului.ro

Găsește drumul către sufletul tău!

Între Alpi și Mediterană

19 – 29 iulie 2012

Ziua I, 19 iulie: Cluj – Napoca – Oradea – Budapesta – Viena. Ringul și clădirile sale monumentale: Opera, Primăria, Parlamentul, Teatrul Național, Universitatea. Cazare

Ziua II, 20 iulie: Vizităm orașul imperial începând cu Domul Sf. Șefan, Palatul Hofburg (exterior) și Palatul Schonbrunn. Continuăm deplasarea spre Salzburg: Cetatea Hohen-salzburg și Domul. Cazare.

Ziua III, 21 iulie: Continuăm traseul spre Germania, pe ruta Alpilor Bavarezi, vizitând castelul Linderhof, fost castel de vânătoare al regelui Ludovic II și Castelul Neuschwanstein, astăzi unul din cele mai fotografiate castele din Europa. Cazare în zona Feldrich, aproape de frontiera cu Liechtenstein.

Ziua IV, 22 iulie: Traversăm ducatul Liechtenstein cu o scurtă oprire la Vaduz. Vizităm în continuare impozanta Abație din St. Gallen, îndreptându-ne apoi spre Schaffhausen pentru a admira cascadele spectaculoase ale Rinului. Continuăm cu turul orașului Zurich, capitala culturală a Elveției. Vom admira străduțele pietruite din Orașul Vechi cu ferme-cătoarele căsuțe construite în stil baroc, catedrala Grossmunster și biserica Fraumunster. Seara, cazare în zona Mulhouse (Franța).

Ziua V, 23 iulie: Vizităm Berna, capitala Elveției, unde ne vom vizita simbolul orașului - Turnul cu Ceas și Catedrala Sf. Vincent, unul dintre cele mai frumoase locașuri de cult din Europa. Următorul obiectiv pe care îl vom vizita este Lausanne, oraș pitoresc așezat pe malul nordic al lacului Lemman, unde vom admira catedrala Notre-Dame de Lausanne. Seara, cazare în Macon (Franța)

Ziua VI, 24 iulie: Plecăm spre Geneva, unde vom putea admira clădirea ONU din parcul Ariana (exterior) și celebra fântână Jet d'Eau. Continuăm traseul parcurgând faimosul tunel Mont Blanc, lung de 11,6 km, cea mai importantă rută de transport trans-alpin. Sosim la Chamonix, celebra stațiune montană din Franța, gazda primelor jocuri olimpice de iarnă. Urcare opțională cu telecabina până la cota 3777 m pentru a

admira spectaculoasa privescătoare care se deschide de la această altitudine. După-amiaza, timp liber în Aosta - cel mai mare oraș din Valle d'Aosta, în Alpii italieni. Cazare

Ziua VII, 25 iulie: Deplasare spre Torino, unde ne vom închina la Biserica Giulgiului Mântuitorului Iisus Hristos. Plecare spre Nice, vestită datorită apelor de cristal ale Mediteranei. Timp liber în oraș. Cazare în Nice

Ziua VIII, 26 iulie: Traseul continuă cu Cannes, una din cele mai sofisticate stațiuni litorale din Europa și cu vizitarea principatului de Monaco și Monte Carlo: Palatul Princiar, Catedrala, Cazinoul. Continuăm cu orașul Genova, locul de naștere al lui Cristofor Columb unde vom vizita Catedrala San Lorenzo și Palatul Ducal (exterior). Cazare

Ziua IX, 27 iulie: Plecarea dimineată spre Milano unde vom vizita Domul și Piața Domului, Galeriele Vittorio Emanuele. Timp liber în oraș. Deplasare spre Padova: Biserica Sf. Anton, construită în secolul al VI-lea, care adăpostește mormântul Sf. Anton de Padova și Biserica Sf. Iustina. Cazare

Ziua X, 28 iulie: Ziua următoare vom fi la Veneția, una dintre cele mai iubite destinații turistice din Europa. Aici vom vizita Palatul Dogilor (exterior) reședința oficială a dogilor construită în stil gotic, Bazilica și Piața San Marco - inima Veneției. Cazare în Trieste

Ziua XI, 29 iulie Plecarea spre țară și sosirea în cursul nopții la Cluj-Napoca.

Preț: 600 Euro*

Servicii incluse: transport cu autocar; 10 nopți cazare la hotel de 3*; mic dejun; ghid și însoțitor de grup

Nu sunt incluse în preț: asigurare medicală; intrări la obiective turistice și programele opționale; 35 € (se achita obligatoriu la plecarea din România); 25 € - transportul cu vapoarașul și taxe autocar intrare în Veneția, 5 € - traversare tunel Mont Blanc și 5 € intrare autocar în Monaco și Monte Carlo;

Acte necesare: Pașaport / carte de identitate.

* preț valabil pentru un grup de minim 35 persoane

Pelerinaj la mănăstirile din Banat 7 – 10 iunie 2012

Ziua I:

Cluj-Napoca – Alba-Iulia – Hunedoara (castel) – Lacul Cinciș – Deva (catedrală) – Arad – Mănăstirea Hodoș Bodrog – M-stirea Gai (cazare);

Ziua II:

Timișoara (Catedrala Mitropolitană, Opera P-ța Unirii, Catedrala Romano-Catolică) – M-rea Bocșa Vasiova – Reșița (muzeul locomotivelor, fântâna arteziană) – Moldova Nouă (cazare);

Ziua III:

Tabula Traiana – Schitul Mraconia – „Decebalus Rex” – Cazanele Mari și Mici – Orșova – M-rea Vodița – M-rea Sf. Ana (cazare);

Ziua IV:

Băile Herculane – Barajul de pe Cerna – Schitul Piatra Scrisă – Caransebeș (episcopie, seminar) – M-rea Prislop – Cluj-Napoca.

Preț: 350 lei

Prețul include: transport cu autocar; 3 cazări la mănăstiri și alte locații; mic dejun; ghidaj și asistență religioasă.

ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A VADULUI
FELEACULUI ȘI CLUJULUI

CENTRUL DE PELERINAJE

Piața Avram Iancu, nr. 2, Cluj - Napoca (RO)

Tel./ Fax: 0264/431020 și 0723583822;

E-mail: moldovandumitru@yahoo.com;

pelerinaje@mitropolia-clujului.ro

IPS ARHIEPISCOPUL SI MITROPOLITUL ANDREI

Duminică, 1 aprilie: În Catedrală, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură. În Catedrală, săvârșește slujba Vecerniei și a Pavecerniei Mari și rostește o cateheză.

Luni, 2 aprilie: Conduce ședința Permanenței Consiliului eparhial. Vizitează șantierul Campusului Nicolae Ivan și viitoarea Mănăstire Sfânta Elisabeta din Cluj-Napoca.

Martți, 3 aprilie: Însotit de Pr. Paul Iulian Isip, noul protopop de Gherla, face o vizită pastorală în parohiile *Gherla 3, Diviciorii Mari cu filia, Sânmărtin și în parohia Băița*.

Miercuri, 4 aprilie: La reședință primește vizita unui grup de copii de la Școala „Ioan Bob”, din Cluj-Napoca, în cadrul programului „Școala Altfel”.

Joi, 5 aprilie: La reședință îl primește pe Acad. Emil Burzo, președintele Filialei Cluj a Academiei Române. În localitatea Beclean, se întâlnește cu preoții din parohiile de pe Valea Țibleșului

Vineri, 6 aprilie: În Paraclisul Seminarului Teologic din Cluj-Napoca, adresează un cuvânt elevilor seminariști. În localitatea Rebrîșoara săvârșește slujba înmormântării primarului comunei, Nicolae Bodi, și rostește un cuvânt. Face o vizită pastorală în parohia Unirea, protopopiatul Bistrița. În biserica parohiei Domnești, protopopiatul Bistrița, săvârșește Liturghia Darurilor mai înainte sfințite și rostește un cuvânt de învățătură.

Sâmbătă, 7 aprilie: Săvârșește slujba Vecerniei Mari și sfințește demisolul bisericii parohiei „Sfântul Dimitrie Izvoarătorul de Mir” din parohia Baciu 2; rostește un cuvânt de învățătură.

Duminică, 8 aprilie (Intrarea Domnului în Ierusalim - Florile): În biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Satu Mare, alături de IPS Justinian al Maramureșului, PS Petroniu al Sălajului și PS Iustin Sigheteanul, slujește Sfânta Liturghie și predică; acordă distincția „Crucea Transilvană”, d-lui Radu Octavian Giurcă, Prefectul Județului Satu Mare; împreună cu Preasfintitul Iustin Sigheteanul, îi premiază pe elevii olimpici la Religie; binecuvintează Centrul misionar „Sfântul Andrei” din oraș. În Catedrala mitropolitană, săvârșește slujba Deniei și rostește o cateheză.

Luni, 9 aprilie: Conduce ședința Permanenței Consiliului eparhial. Acordă un interviu lui Mihai Hurezeanu și postului Transilvania Live. În biserica Mănăstirii Băișoara, săvârșește slujba Deniei și rostește un cuvânt de învățătură.

Martți, 10 aprilie: Acordă un interviu postului Antena 1 Cluj și Postului Alpha TV Cluj. Face o vizită pastorală în parohiile Miceștii de Câmpie și Reditu, protopopiatul Truda. În biserica mănăstirii Ciucea, săvârșește slujba Deniei și rostește un cuvânt de învățătură.

Miercuri, 11 aprilie: În biserica parohiei Popești, protopopiatul Cluj I, slujește Liturghia Darurilor înainte sfințite și rostește un cuvânt de învățătură.

Joi, 12 aprilie (Joia Mare): În Catedrală slujește Liturghia Sfântului Vasile cel Mare și rostește un cuvânt de învățătură. La reședință îi primește pre reprezentanții presei scrise și audiovizuale pentru mesajul de Sfintele Paști. La reședință îi primește pe Arhiepiscopul Cyril Vasil’,

secretarul Congregației pentru Bisericile Orientale și pe PS Florentin, episcopul greco-catolic de Cluj-Gherla. În Catedrală săvârșește slujba Deniei celor 12 Evanghelii și rostește un cuvânt de învățătură.

Sâmbătă, 14 aprilie: O vizitează la Turda pe preoteasa Maria Lupu.

Vineri, 13 aprilie (Vinerea Mare): La reședință, poartă un dialog televizat cu jurnalistul clujean Rareș Bogdan pentru postul Realitatea TV Cluj. La reședință, îl primește pe Chestor principal de Poliție Nelu Pop, directorul general al Oficiului Român pentru Imigrări. În Catedrală săvârșește slujba Prohodului Domnului și rostește un cuvânt de învățătură.

Duminică, 15 aprilie (Învieria Domnului - Sfintele Paști): Oficiază slujba Învierii și rostește un cuvânt de învățătură. În Catedrală, săvârșește Sfânta Liturghie și citește Scrisoarea Pastorală; la reședință, recepție festivă de Sfintele Paști. În Catedrală, săvârșește slujba celei de a doua Învieri și rostește o cateheză.

Luni, 16 aprilie (Învieria Domnului - Sfintele Paști): În biserica „Sfânta Ana” din Bistrița, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură. Săvârșește slujba Vecerniei la Capela „Sfântul Cuvios Stelian” din cadrul Complexului de Servicii Sociale și Comunitare din Beclean.

Martți, 17 aprilie (Învieria Domnului - Sfintele Paști): În biserica parohiei „Adormirea Maicii Domnului”, Câmpia Turzii I, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură. În parohia Livada, sfințește locul și săvârșește slujba punerii pietrei de temelie a noii biserici cu hramul „Buna Vestire” și rostește un cuvânt de învățătură. Vizitează Mănăstirea Cheile Turzii.

Miercuri, 18 aprilie: În biserica parohiei Gledin, protopopiatul Bistrița, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură; acordă distincția „Crucea Transilvană” domnului Ioan Cira, primarul Comunei Mononor; sfințește Complexul cultural-religios „Sfântul Ierarh Pahomie” din localitatea Gledin. La sediul Inspectoratului Școlar Bistrița-Năsăud, se întâlnește cu profesorii de religie înscriși pentru examenul de titularizare sau suplinire. Vizitează șantierul noului sediu al protopopiatului Beclean.

Joi, 19 aprilie: În biserica parohiei Făget, protopopiatul Cluj II, săvârșește Taina Sfântului Botez pentru băiatul pr. Petru Cotârlă. La reședință îi primește pe Ioan Oltean, Vicepreședintele Camerei Deputaților și pe Liviu Rusu, președintele Consiliului Județean Bistrița-Năsăud.

Vineri, 20 aprilie (Izvorul Tămăduirii): La Mănăstirea Florești, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură; hirotonește ieromonah pe Ierod. Anastasie Berbecel, cel de-al doilea duhovnic al Mănăstirii. În biserica Mănăstirii Mihai Vodă din Truda, săvârșește slujba Vecerniei și tunde în monahism pe monahia Magdalena Cârștucescu și pe monahia Maria Miculaiciu; hirotonește Protosinghel pe Ierom. Ilie Hanuschi, duhovnicul Mănăstirii și rostește un cuvânt de învățătură.

Sâmbătă, 21 aprilie: În biserica „Sfântul Apostol Toma” a parohiei Oarța de Sus, săvârșește slujba Vecerniei Mari și rostește un cuvânt de învățătură. Săvârșește slujba binecuvântării și rostește un cuvânt la fesivitatea inaugurării Mu-

zeului „Satului Codrenesc” din Oarța de Sus. Vizitează locul viitoare mănăstiri de la Oarța de Sus.

Duminică, 22 aprilie (Duminica Tomii): În biserica parohiei Oarța de Sus, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură; acordă distincția „Crucea Transilvană” domnului Mircea Man, președintele Consiliului Județean Maramureș și prof. Traian Rus. În Catedrală, săvârșește slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Luni, 23 aprilie (Sfântul Mare Mucenic Gheorghe): Sfințește iconostasul bisericii garnizoanei Bistrița, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură. Participă la momentele festive organizate la Comdandamentul Brigăzii 71 Mecanizată Bistrița. În localitatea Dumbrava, vizitează Centrul social. În biserica parohiei Năsăud I, săvârșește Taina Sfântului Botez pentru băiatul preotului paroh Florin Rusu.

Martți, 24 aprilie: Sfințește paraclisul noii Mănăstirii „Sfânta Elisabeta” din Cluj-Napoca, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură.

Miercuri, 25 aprilie: Vizitează șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan” din Cluj-Napoca.

Joi, 26 aprilie: Conduce ședința Permanenței Consiliului eparhial. Sfințește locul și săvârșește slujba punerii pietrei de temelie a noii biserici din parohia Cormaia, protopopiatul Năsăud. Sfințește piatra de temelie și inaugurează șantierul viitorul Centru de Tineret din Sângeorz Băi. În Sala Auditorium Maximum a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca participă și rostește un cuvânt în deschiderea Concertului de muzică populară „Baladă pentru trecători” organizat în beneficiul Centrului de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie”.

Vineri, 27 aprilie: În Cimitirul eroilor din Cluj-Napoca, săvârșește slujba parastasului și rostește un cuvânt în deschiderea manifestărilor prilejuite de Ziua Veteranilor de Război. În Mănăstirea Mihai Vodă din Turda, participă la o întrunire pe probleme administrative ale mănăstirii.

Sâmbătă, 28 aprilie: În biserica parohiei Sânțejude, săvârșește Taina Sfântului Botez pentru băiatul preotului Paul Florin Runcan. În Sala Auditorium Maximum a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca participă și rostește un cuvânt în deschiderea Festivalului de muzică tradițională „Mitropolitul Bartolomeu Anania”, cu participarea elevilor din școlile din Cluj și Bistrița-Năsăud; oferă premii și cărți elevilor participanți.

Duminică, 29 aprilie (Duminica Femeilor Mironosițe): Săvârșește slujba resfințirii bisericii din Valea Măgherușului, filia parohiei Șieu Măgheruș, protopopiatul Bistrița, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură; hirotonește Iconom pe Pr. paroh Ilie Pioraș. În Catedrală, săvârșește slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Luni, 30 aprilie: Deschide seria conferințelor preoțești de primăvară, participă la slujba de Te-Deum și prezidează Conferința preoților din protopopiatul Huedin. Face o vizită pastorală în parohia Morlaca, protopopiatul Huedin. Sfințește locul și săvârșește slujba punerii pietrei de temelie a noii biserici parohiale din Tranișu, protopopiatul Huedin.

PS EPISCOPUL VASILE SOMEȘANUL

Duminică, 1 aprilie: Slujește Sfânta Liturghie în biserica Mănăstirii „Schimbarea la Față” de la Ilva Mare și oficiază slujba tunderii în monahism a Rasoforei Pelaghia. Oficiază Sfântul Maslu în biserica parohială din Ilva Mare.

Luni, 2 aprilie: În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca rostește o meditație în cadrul serii duhovnicești.

Miercuri, 4 aprilie: Oficiază Sfântul Maslu în biserica din Hălmășeu, prot. Belcean.

Joi, 5 aprilie: Oficiază Sfântul Maslu în Capela Spitalului de Recuperare din Cluj-Napoca.

Vineri, 6 aprilie: Oficiază Sfântul Maslu în biserica din Cocui, prot. Beclean.

Sâmbătă, 7 aprilie: Slujește Sfânta Liturghie în Mănăstirea Nicula și hirotonește într-un Ieromonah pe Ierodiaconul Atanasie și într-un Ierodiacon pe Doctorul în Teologie Anastasie.

Duminică, 8 aprilie: Slujește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca. Oficiază slujba Vecerniei în biserica Mănăstirii „Acoperământul Maicii Domnului” de la Florești cu ocazia hramului Comunei Florești.

Luni, 9 aprilie: În Aula Facultății de Psihologie din Cluj-Napoca oficiază o slujbă de comemorare a Profesorului Nicolae Jurcău.

Martți, 10 aprilie: Oficiază slujba Deniei în biserica „Înălțarea Sfintei Cruci” din Cluj-Napoca.

Miercuri, 11 aprilie: În localitatea Sălicea, județul Cluj, oficiază slujba înmormântării credincioasei Maria Popa, mama părintelui Dorel Popa.

Joi, 12 aprilie: Oficiază slujba Deniei în biserica „Schimbarea la Față” din Cluj-Napoca.

Vineri, 13 aprilie: Oficiază slujba Deniei în biserica „Înălțarea Domnului” din Cluj-Napoca.

Duminică, 15 aprilie: Oficiază slujba Sfintei Învieri și Sfânta Liturghie în biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Cluj-Napoca. Oficiază slujba Vecerniei în biserica din parohia Cordoș, prot. Cluj I.

Luni, 16 aprilie: Slujește Sfânta Liturghie în biserica Mănăstirii Nicula. Oficiază slujba Vecerniei în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca și se întâlnește cu un grup de credincioși romano-catolici.

Martți, 17 aprilie: Oficiază Sfânta Liturghie în Paraclisul „Învieria Domnului” din parohia Învieria Domnului din Cluj-Napoca, Zorilor. Oficiază slujba Vecerniei în Paraclisul „Sfântul Vasile cel Mare” de la Căminul de Bătrâni din Bistrița.

Vineri, 20 aprilie: Slujește Sfânta Liturghie la hramul Mănăstirii „Izvorul Tămăduirii” de la Salva, prot. Năsăud.

Duminică, 22 aprilie: Slujește Sfânta Liturghie la hramul bisericii „Sfântul Apostol Toma” din Cluj-Napoca, hirotonește într-un preot pe seama parohiei pe diaconul Drd. Dan Marius Goga și din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei oferă distincția „Crucea Transilvană” domnului Ștefan Mitică.

Luni, 23 aprilie: Slujește Sfânta Liturghie în sobor de arhieriei la hramul Catedralei Istorice din Caransebeș.

Martți, 24 aprilie: Participă la al 6-lea Simpozion Internațional „Taină și Comuniune” din Caransebeș.

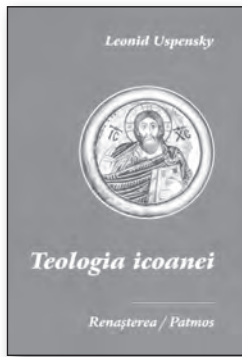
Joi, 26 aprilie: Participă la Casa Universitarilor din Cluj-Napoca la Spectacolul Caritativ de Muzică Populară organizat și prezentat de Maestrul Aurelian Preda și de studentul Mihai Tomescu în beneficiul Centrului de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca.

Vineri, 27 aprilie: În Aula Universității Bogdan Vodă din Cluj-Napoca participă la festivitatea organizată la împlinirea a 20 de ani de la înființarea Universității.

Duminică, 29 aprilie: Slujește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca. Oficiază Sfântul Maslu în biserica „Înălțarea Sfintei Cruci” din Cluj-Napoca, Plopilor.

EDITURA RENAȘTEREA

OFERTE:

TEOLOGIA ICOANEI,
Leonid Uspenski
514 pag., format 135x200 mm.
Preț 35 LEI.

MIC CATEHISM ORTODOX
PENTRU COPII ȘI ELEVI
66 pag., format 170x240 mm,
Preț 9 LEI.

EPARHIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ
A VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI,
239 pag., format 220x310 mm,
Preț 95 LEI.

ICOANA, VEDERE
A LUMII DUHOVNICEȘTI,
140 pag., format 135x200 mm,
Preț 10 LEI.

TAINA NUNȚII
ÎN BISERICA ORTODOXĂ,
Simeon Pinteș
89 pag., format 145x210 mm,
Preț 8 LEI.

SPOVEDANIE ȘI COMUNIUNE,
† Andrei Andreicuț
244 pag., format 145x210 mm,
Preț 16 LEI.

RADIO RENAȘTEREA

CLUJ – 91 MHz / FM

Grila de programe

BISTRIȚA – 102 MHz / FM

Ora	LUNI	MARȚI	MIERCURI	JOI	VINERI	SĂMBĂȚĂ	DUMINICĂ	
06.00	Rugăciunile dimineții							
06.20	CEASURILE DIMINEȚII 07.00 Radiojurnal							
08.00	Predici (r)	Etică și Societate (r)	08.00 SFÂNTA LITURGHIE*	În umbra Legii (r)	08.00 SFÂNTA LITURGHIE*	Liturghie și Icoană (r)	Evanghelie și Liturghie	
08.30	Cântări bisericești			Cântări bisericești		Cântări bisericești	08.30 Acatistul zilei*	
08.50	Ghidul creștinului			Ghidul creștinului		Ghidul creștinului	Agenda Ierarhilor Avanpremiera RR	
09.00	Din Viață și din Dub (r)			Ortodoxia în lume (r)		Ca toți să fie una (r)		
09.30	Evanghelia zilei							
09.50	Psalmi							
10.00	Știri							
10.05	Sfinții Părinți, contemporanii noștri							
10.30	CALEIDOSCOP CULTURAL							
12.00	Experiențe pastorale (r)	Secole creștine (r)	Dialoguri (r)	Cuvântul Ierarhului (r)	Merinde pentru suflet (r)	Evenimentul săptămânii (r)	10.00 SFÂNTA LITURGHIE*	
12.30		Moment muzical						
13.00	Radiojurnal							
13.10	POST MERIDIAN MAGAZIN 15.00 Știri							
16.00	Dăruind vei dobândi	Pururi tânăr	A doua șansă	Universitaria	Medicina azi	Apa cea vie a Ortodoxiei	Catehism (r)	
16.30	Arhiva de folclor / Maria Leșe					Byzantion		
17.00	Radiojurnal							
17.20	Cuvântul Vieții							
17.50	Evanghelia zilei (r)							
18.00	VECERNIA*							
18.50	Ghidul creștinului (r)	Acatistul zilei*	Acatistul zilei*	Ghidul creștinului (r)	Acatistul zilei*	18.00 PRIVEGHERE*	18.00 VECERNIA* PARACLISUL MAICII DOMNULUI Program catehetic*	
19.00	Amintiri din vatra satului (r)			Apoftegme comentate				Cărți vechi și noi
19.15	Cultura în actualitate			Cântări bisericești				Cântări bisericești
19.30	Cultura în actualitate	Orizont social	Ortodoxia în lume	Ca toți să fie una	În Lumina Taborului (r)	Amintiri din vatra satului		
20.00	Știri							
20.05	Etică și Societate	În umbra Legii	În Lumina Taborului	Dogmele Dreptei Credințe	Liturghie și icoană	Catehism	Experiențe pastorale	
20.35	Păhărelul cu nectar							
21.00	Secole creștine	Dialoguri	Cuvântul Ierarhului	Merinde pentru suflet	Evenimentul săptămânii	Catehism	Experiențe pastorale	
21.30	Agenda culturală							
21.45	Armonii de seară							
22.00	Radiojurnal							
22.15	Sfinții Părinți, contemporanii noștri (r)							
22.40	Rugăciunile de seară							
23.00	Dăruind vei dobândi (r)	Pururi tânăr (r)	A doua șansă (r)	Universitaria (r)	Medicina azi (r)	Din Viață și din Duh		
23.30	Arhiva de folclor (r)							
00.00	Clasica							
02.00	Etică și Societate (r)	În umbra Legii (r)	În Lumina Taborului (r)	Dogmele Dreptei Credințe (r)	Liturghie și icoană (r)	Apa cea vie a Ortodoxiei (r)	Amintiri din vatra satului (r)	
02.30	Clasica							
04.30	Secole creștine (r)	Dialoguri (r)	Cuvântul Ierarhului (r)	Merinde pentru suflet (r)	Evenimentul săptămânii (r)	Catehism (r)	Experiențe pastorale (r)	
05.00	Clasica							
	05.30 Clasica							

* in direct din Catedrala Mitropolitană

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:
ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚVicepreședinte:
PS Episcop vicar VASILE SOMEȘANULMembri:
Consilier cultural Pr. dr. Ștefan Iloaie, Pr. Prof. dr. Ioan Chirilă,
Pr. Bogdan Ivanov, Pr. Cristian Sonea, Lect. dr. Radu PredaDirector:
Pr. Cătălin Pălimaru

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095

IBAN: RO79RNCB0106026604400017 BCR Cluj (Revista RENAȘTEREA)

ISSN: 1223-4435

Redactor responsabil:

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Delia-Maria Kerekes

DIFUZAREA:

Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Pr. Ioan Bizău, Elena Chirceș, Doina Curticăpeanu,
Pr. Ioan Ică sn., Pr. Bogdan Ivanov, Cezar Login,
Pr. Grigore Dinu Moș, Marcel Munteanu, Aurel Sasu,
Paul Siladi, Protos. Simeon Pinteș, Nicolae Turcan

Editorial

În căutarea aproapelui pierdut...

Și cine este aproapele meu?

Îl întrebă învățătorul de lege pe Mântuitorul Hristos...

... Iar nouă ni se pare azi întrebarea lui absurdă. Cum să nu știi cine e aproapele tău? Este cunoștința ta, amicul tău, vecinul, colegul, fratele, prietena, soția, tatăl... este poate cerșetorul de pe marginea drumului pe lângă care treci zilnic și care te roagă să-i dai un bănuț, omul care te oprește să te întrebe cum se ajunge la gară, doamna care îți cere ajutorul să traverseze strada, omul în scaun cu rotile care apelează la tine pentru că nu ajunge la raftul de sus al unui supermarket... „Aproapele” este persoana din preajma ta care, într-un fel sau altul, îți cere ajutorul, oferindu-ți astfel, zilnic, nesfârșite prilejuri de mântuire.

Însă cum să înțelegem libertatea pe care Dumnezeu o dă omului, din moment ce prezența constantă a aproapelui în viața noastră pare să ne pună mereu în fața alegerii de a face binele, ca în fața unui zid: să o ajut pe bătrânică asta pe care o văd tot timpul bârfind, deși tocmai acum am alte treburi urgente de rezolvat? să îi dau bani cerșetorului, deși nu simt că îi dau din inimă? să îi dau cursurile colegei care nu s-a trezit niciodată să vină la facultate de la ora 8 dimineața?...

Oare Dumnezeu chiar ne obligă să alegem lucrurile bune în viață? Oare „prilejurile de mântuire” pe care ni le scoate în drum, ne devin ele un fel de constrângeri de a urma calea cea dreaptă? Nu de puține ori avem impresia că aproapele ne iese în față numai ca să ne provoace muștrări de conștiință: fie pentru că refuzăm să-l ajutăm, fie pentru că, deși acceptăm, o facem numai din obligație morală, iar nu din milă duhovnicească. Prin urmare, este adevăratul creștin un om hăituit din toate părțile de aproapele lui, pe care nu îl poate refuza fără regret? Este el un om supus prin bunul mers al propriei conștiinței, unui urcuș obositor spre perfecțiune?

Nicidecum. Percepția aceasta despre proximitatea sufocantă a aproapelui și despre ostentația prilejurilor de a face binele în lume, nu se regăsește nici în pilda evanghelică a samarineanului milostiv, și cu atât mai puțin în viața...

Călătorul prădat și bătut de tâlhari, lăsat să zacă la marginea drumului, nu le cere nimic trecătorilor. Nu le adresează niciun cuvânt, nu îi roagă ceva anume prin nicio privire, nu întinde nicio mână, nu face niciun gest prin care să le ceară ajutorul. Și tocmai de aceea preotului și levitului le este atât de ușor să îl ocolească. Dar tot din aceeași pricină, samarineanului îi este imposibil să treacă mai departe. În inima creștinului adevărat, tăcerea suferindă a aproapelui răsună mai puternic decât țipătul de durere. Ați văzut vreodată om bine-crescut să fie tras de mâneacă de o băbuță ca să-i cedeze locul în tramvai? Atunci de ce oare ar avea nevoie creștinul să i se atragă atenția ca să nu uite de durerea aproapelui său? Oare nu el singur ar trebui să fie cel care se hotărăște să plece în căutarea aproapelui pierdut... ?

În definitiv, aproapele nu este doar bătrânică ce te roagă să o ajuți să traverseze strada, ci și bătrânică ce stă singură în azil și nu mai are cui cere ajutorul; nu doar omul nevăzător care te plătește să-i faci cumpărăturile, ci și cel care ar vrea să aibă pe cineva să-l plimbe 15 minute în parc, benevol; nu numai copilul pus în colț de stradă să cerșească, ci și orfanul care își dorește în tăcere să vină, din când în când, cineva la el la internat și să-i spună o vorbă bună. Cei dintâi ne cer servicii, pe când cei din urmă ne cer gratuitate! Primii vor angajamente, ultimii nu caută să vadă în noi decât disponibilitate sufletească! Ajutându-i pe primii, ajungem să ne contabilizăm cu meticulozitate faptele bune. Făcând ceva pentru cei din urmă, nu vom putea decât să ne rușinăm că nu facem mai mult. Câți astfel de oameni nevăzuți, neauziți, neamintiți, neiubiți își așteaptă rândul să intre în raza privirii sau a auzului nostru, câți stau la coada priorităților din mintea și din inima noastră? Și, într-adevăr, cum ar putea bătrânică aproape senilă din azil

să concureze pentru o oră din viața ta cu întâlnirea la shopping pe care ai programat-o împreună cu prietenele tale? Sau cum ar putea copilul nevăzător dornic de o plimbare în parc să intre în competiție duminică seara cu planurile personale de a ieși la cofetărie sau de a sta pe facebook?

Dumnezeu nu vrea să ne calce libertatea în picioare, însă dacă nu ne-ar scoate în cale situații de viață care să ne trezească la realitate și o conștiință îndeajuns de puternică încât să ne mustre la momentul potrivit, probabil că nu am mai cunoaște niciodată altceva în afara propriei sesiuni de „shopping-uială”, de „cofetăreală” și de „facebook-uială”. Am devenit așa de preocupați de noi înșine și de propria viață încât Îl obligăm pe Dumnezeu să ne facă să vedem că nu suntem singuri pe lume... Îl obligăm! Însă dacă noi am fi aceia care pleacă în căutarea aproapelui pierdut – pierdut din vedere, din minte, din inimă – atunci nu am mai vedea în „agasantele” prilejuri de mântuire decât adevărate trepte spre rai, iar în prezența „săcâitoare” a aproapelui nostru – o reală binecuvântare că putem fi și noi de folos sau că măcar nu facem degeaba umbră pământului.

Știrile și statisticile specialiștilor ne urlă din spatele ecranelor televizate că trăim în era spleen-ului și a depresiilor de tip emo, cauzate de plictiseala în fața lipsei de sens a vieții. O vorbă din bătrâni rezolvă tranșant problema spunând ușor tăios că „Numai proștii se plictisesc”. Mă întreb la rândul meu însă, cum este posibil să te plictisești sau să ai timp să te deprimi în viață, când ai atâtia semeni în căutarea cărora arde sufletul în tine să pleci, și care ar putea da sens alergăturii tale, până atunci anoste?

Nu simți în tine dorul de a pleca în căutarea aproapelui pierdut? Pornește la drum și-l vei afla! Dacă bine ne reamintim, Mântuitorul nu li S-a descoperit lui Luca și lui Cleopa decât la finalul călătoriei, deși El fusese tot timpul cu ei. Nici samarineanul milostiv nu plecase de acasă tocmai ca să se îngrijească de bolnavii care i-ar fi ieșit în cale, însă sfârșește prin a împlini lucrarea lui Dumnezeu de dragoste și de milă pentru cel căzut, atunci când se aștepta cel mai puțin sau când se credea cel mai puțin pregătit.

În definitiv, toți pașii îndreptându-se nebănuit către durerea tăcândă a aproapelui regăsit nu sunt decât o călătorie cu Hristos către Hristos, întru Hristos! Așa să ne ajute Dumnezeu. La cât mai multe regăsiri!

✎ Dana Filaropol

Eveniment

Pelerinajul pe jos de la Iclod spre mănăstirea Nicula la cea de a II-a ediție

In sâmbătă celei de-a cincea săptămâni din Postul Mare, a avut loc cea de a II-a ediție a pelerinajului pe jos de la Iclod la Mănăstirea Nicula.

Pelerinajul Tinerilor a fost organizat de Radu Copil, membru ASCOR și coordonator de tineret la Arhiepiscopia Clujului, împreună cu Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români (ASCOR), filiala Cluj-Napoca și Grupul Parohial de Tineret „Adormirea Maicii Domnului” din cartierul Mănăștur.

După o zi de mers pe jos de la Iclod spre Mănăstirea Nicula, cei peste 60 de tineri s-au bucurat de a fi ajuns la destinație pentru a o cinste pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și pentru a fi mărturisitori ai credinței ortodoxe

Programul pelerinajului a debutat de dimineață, de la ora 8, cu participarea pelerinilor la Liturghia de la Biserica Studenților din Complexul Hașdeu. În timpul slujbei, tinerii au avut posibilitatea și binecuvântarea să asculte rugăciunea de bună călătorie, prin intermediul căreia Părintele Ciprian L-a rugat pe Bunul Dumnezeu să trimită îngeri pașnici, credincioși, îndreptători, păzitori, care să îi povățuiască pe tineri după voia Sa, astfel încât „să se întoarcă cu bine, laudând și binecuvântând bunătatea Sa cea nemărginită!”. La ora 11, grupul era în gară, toți membrii fiind pregătiți să ia trenul spre Iclod. Mai puțin Dia, o adolescentă care adoră „să trăiască viața la maxim” și care se afla în taxi în timp ce ceilalți erau deja în tren. Mai era doar un minut până la pornire, iar șansele erau mici pentru pelerinul din ceasul al doisprezecelea să mai prindă trenul. Organizatorul pelerinajului stătea în ușa vagonului, cu biletul cumpărat special pentru ea (măcar să-i rămână ca amintire din pelerinajul pierdut), când Dia și-a făcut apariția pe peron. A fugit, a urcat, și-a ocupat locul, iar trenul a pornit. Parcă o așteptase dinadins!

La coborârea în localitatea Iclod, mare a fost bucuria la constatarea că dornicii de a străbate un drum mai lung reprezenta un grup măricel, mai exact 67 de tineri*, aproape dublu față de numărul participanților de anul trecut. Prezența numeroasă a tinerilor era surprinzătoare și datorită vremii instabile din ziua precedentă: la Cluj plouase bine, vântul sufla cu putere și era nițel cam frig. Ținând cont că duminică s-a lăsat cu viscol, ziua pelerinajului cu vreme înnorată și friguroasă, dar fără ploaie, a fost o adevărată binecuvântare. La fel ca și anul trecut, ploaia s-a manifestat extrem de discret. Câțiva picuri și-au făcută simțită prezența în timpul traversării orașului Gherla, semn că vremea putea fi și altfel, fapt pentru care toți au dat cu multă recunoștință Slava lui Dumnezeu.

La Iclod, grupul a vizitat Biserica Monument „Înălțarea Domnului”. S-au închinat în biserică, iar în curtea din spate, la mormântul Preotului Luca, care a pictat icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului de la Nicula, tinerii au intonat câteva cântări religioase. Apoi, cu icoane în piept și cu icoana Maicii Domnului în fruntea coloanei, au luat calea la pas domol, în formație de câte 2, 3 sau chiar 4. În față erau 10 km până în Gherla. Drumul a fost plăcut, întreținut de conversațiile partenerilor de rând. Traseul prin orașul Gherla a fost încununat de cântările religioase intonate de grupul pelerinilor. În centru, au făcut și o scurtă oprire la Monumentul „Mama și copilul” din fața Maternității. Au fost așteptați cu mare bucurie la Biserica cu hramul „Sfintei Cuvioasa Paraschiva, a Sfântului Mare Mucenic Mina și a tuturor sfinților români” de către Părintele Petru Băgăcian, care a făcut o rugăciune, le-a vorbit despre biserică, iar la final a scos moaștele pentru închinare. Mai mult, împreună cu doamna proteasă, au ospătat musafirii cu cozonac și suc, iar în dar au oferit tinerilor cărți religioase.

La apus de soare, după alți 7 km pe jos, pelerinii au ajuns la mănăstirea Nicula. Când tinerii se aflau la poarta mănăstirii pentru o poză de grup, tocmai sosea din Muntele Athos, Grădina Maicii Domnului, părintele stareț Andrei. Așa se face că grupul pelerinilor părea a fi comitetul de întâmpinare al părintelui stareț, care îi încurajase în organizarea acestui pelerinaj. Tot dânsul spusese la prima conferință din Postul Paștilor că Maica Domnului îi așteaptă pe toți să o viziteze la mănăstirea Nicula măcar o dată în acest post.

Pentru a evita suprapunerea cu cina obștii, grupul a mers mai întâi de toate la trapeză, iar apoi au participat la slujba privegherii de sâmbătă seara. La sfârșitul privegherii, s-au închinat recunoscători icoanei Maicii Domnului pentru purtarea sa de grijă din ziua pelerinajului și pentru celelalte daruri din timpul anului. Au avut timp suficient pentru închinare datorită gândului cel bun al părintelui bucătar Ghelasie, care a insistat să îi ducă pe bravi ostenitori la gară cu câteva mașini.

La Cluj au ajuns spre miezul nopții. În fața gării, cei 68 de tineri participanți au primit în dar, ca amintire din pelerinaj, cartea „Iannis cel nebun pentru Hristos”. Însuflețiți de pelerinaj, unii dintre tineri au preferat să meargă pe jos spre casele lor, sfidând oboseala celor 17 km parcurși de la Iclod la Nicula. Se pare că au prins gustul mersului pe jos!

* inclusiv Marius, tânărul nevătător, care s-a încumetat să vină și anul acesta, fiind tuturor pildă de noblețe duhovnicească!

Impresii ale pelerinilor

„Vă spun sincer că parcă de când am pornit din Cluj, am simțit că eram purtată pe brațe. A fost atât de minunat! E atât de grozav că încă mai există locuri cu bucurii de neînțeles și că într-o lume cu atâția nebuni, am descoperit altfel de nebuni.”

„De dimineață, ziua s-a arătat luminoasă, plină de pace. Pe parcursul pelerinajului am încercat să mă adun în sinea mea și să mă rog. Cu tristețe mi-am dat seama că n-aș avea curajul să mărturisesc deschis credința mea și din acest punct de vedere pelerinajul mi-a fost de folos. Sper ca data viitoare să port o icoană în piept și să mă simt în largul meu. Pentru mine a fost un bun prilej de a mai vorbi puțin cu Dumnezeu.”

„Mi-a plăcut atmosfera de unitate, mersul pe jos, dar și cu camioneta. Am înțeles că deși credința cere efort și suferință, nu trebuie să treci singur prin ele!”

„M-am bucurat să mă pot închina la icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului cu Pruncul. Se merită din plin ca timp de o zi să te deconectezi de lume și să vii în pelerinaj!”

„Mi s-a părut deosebit că a fost pe jos. Cu ASCOR-ul mă simt bine și simt că e un mediu prielnic pentru spor duhovnicesc. Personal, mă simt împlinit sufletește!”

„Acest pelerinaj m-a ajutat să înțeleg mai bine ce zice Mântuitorul Iisus că «Unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor». Mi-a plăcut foarte mult și chiar am simțit că m-am apropiat de Dumnezeu. Am ajuns foarte repede, nici nu am simțit cum a trecut timpul. Lumea mi s-a părut plină de voie bună.”

✎ Radu Copil

Pagini din caietul meu albastru...

Pag. 12

Finalitate

De fiecare dată când aud cuvintele „copilărie fericită”, gândul mă trimite mai degrabă la o carte decât la propria-mi viață. Am ajuns la o vârstă la care concepțiile asupra vieții cimentează felul în care percep lumea din jurul meu. Totuși, îmi aduc aminte numai frânturi din copilăria mea, pe care ori am trăit-o până la o vârstă târzie, ori am sufocat-o din prima clipă.

Prima carte pe care am citit-o a fost Sun Tzu, Arta Razboiului; am continuat cu Sven Hassel, din care am învățat ce înseamnă prietenia, iar după multe manuale, multe cărți și multe întâmplări, toate m-au adunat spre același drum. Acest drum a fost o rămășiță sărată a rației armatei române. Mă clădisem tocmai spre acel drum, al armatei, al unei morți calde, în sânul unui eroism plin de speranțe, după o viață rece, lipsită de pilonii familiei, prieteniei sau măcar a afecțiunii. Mă simt acum, la 21 de ani, ca după o viață întreagă. Tocmai de aceea mă uit cu suspiciune în urmă, nevăzând unde am aruncat atâta timp. În ce groapă oare am lăsat să putrezească toată copilăria mea, adolescența și anii în care am învățat atâtea? Sau mai bine ar fi să întreb cu cine am îngropat toate timpurile acelea? Mică a fost rația din care am mâncat și seacă a fost apa din paharul meu din care am împărțit acelor umbre din viața mea, persoanele care m-au făcut ce sunt acum.

Din timpul școlii generale am cunoscut acel sentiment al presupusei supremații, al voinței proprii asupra celui de lângă tine. L-am observat la alții, iar eu am fost cel vânat. Colegii mei aveau în gând să fie buni la ceea ce li s-a cerut și la ce au fost împinși să facă. Colegii mei au vânat slava, au tins spre mândrie și i-au călcat în picioare pe semenii lor, pe cei ce au sperat la omenie, la om și nu la vânător. Greu e să vezi cum oamenii își fac prieteni dorințele deșarte.

Totuși, din acea vreme Dumnezeu a binecuvântat să cunosc acea parte din mine pe care o dezvolt acum, pe care am descoperit-o prin intermediul unei ființe care m-a ajutat să ies din postura celui hăituit. Dumnezeu mi-a scos în cale un altfel de om...

A urmat liceul. Pentru a explica mai bine ce a însemnat liceul pentru mine va trebui să spun o poveste... Trupele care în timpul celui de-al II-lea Război Mondial au asaltat o bună parte din Europa au trăit clipe nebunești. Discutau între ei că după ce vor muri și vor ajunge în fața Porții Raiului, vor dori ca măcar să viziteze ce e înăuntru, căci în iad au fost deja.

Eu în iad am fost deja, știu cum e acolo. Iadul meu a fost unul personal, ca un costum frumos ce e făcut special pentru un domn special. Exact ca și faptele mele din liceu, parcă au fost croite perfect pentru mine, ca o continuare elegantă a școlii vânătoarești. Luptele zilnice nu lipseau, nici tonul zeflemitor al unor colegi vizavi de bățaliile interioare, nici înjosirile de tot felul, nici promptitudinea profesorilor care erau oricând gata să-ți repete că nu ai nici o valoare. Nici acum nu pot înțelege cum un alt om poate râde de suferința altuia. Cum poți râde când vezi în ochii celui alt numai culoarea? Iar ochii mei erau negri, ca și inima mea de atunci. Cenușii, ei nu zâmbeau niciodată, nu fereau și nu îndrăzneau să clipească. Au cunoscut gânduri groaznice, iar inima mea, multă cenușă a înghițit. Singurul care m-a salvat atunci, pe mine și pe toți cei pe care i-am cunoscut, a fost Dumnezeu, care mi-a trimis înger să cunosc că iadul meu era doar al meu și, în parte, starea de iad pe care o trăiam stătea la temelie a tot ce învățasem. Caci îmi ziceam: „Tu să-ți păstrezi demnitatea! Dacă mori, cum vei apărea în viața cealaltă?”

Nu-ți deveni inamic, nu lovi în cei ce te lovesc, nu omori pe cei ce nu cunosc. Nu am omorât pe nimeni, nici măcar pe mine, deși nu trăiam fără astfel de gânduri. Dar dorința de sfârșire, de vânare a altor oameni, inclusiv de auto distrugere, își făceau loc din ce în ce mai puternic la o vârstă la care altele ar fi trebuit să fie aspirațiile.

Acasă, atmosfera nu era diferită cu mult. Părinții mei nu sunt și nu au fost oameni răi. Dar acasă lipseau lucrurile ce contează cu adevărat pentru inima unui fiu: iubirea părintească, blândețea și mâna ce nu te lasă să cazi în suferință, dar te ridică în brațe și te încălzește cu frumusețea dorinței de a te avea lângă ei. Ceea ce am simțit eu a fost oftatul înghețat al lamei care începea să crească din inima mea, ce în timp a devenit pumnal. Dar, nu există vină, doar consecință.

Totuși, deși am murit moarte înecat de boală grea, Dumnezeu m-a renăscut întru Sine! Căci iată, adevărat e Cuvântul Domnului, căci El dorește ca tot păcătosul să se întoarcă în Viață și în Adevăr, întru Hristos ce a murit moarte mai cruntă, El fiind fără de păcat, fără de gând rău, ci doar iubire! Căci El mi-a spus, Eu pe tine te iubesc mai mult decât orice, te vreau și nu Voi lăsa să te răpească nici un vrăjmaș din mâna Mea. Soptit-Am inimii tale viață să aibă, întru Biserica Mea te-am adus, aici luptă pentru tine și pentru alții, iar prin asta vei avea viață! Ai cunoscut iadul tău, dar pe Mine M-au dat răstignirii, iar Eu, pentru tine și pentru fiecare ce a murit întocmai ca tine, iadul Am străpuns cu Iubirea Mea. Vrăjmașii tăi, din iadul tău, nu sunt oamenii ce te-au vânat, dar cei care au fost vânați la rândul lor din neștiința altora. Iată, ia tu, iubite fiu, Mâna Mea și vino lângă Mine, căci Eu sunt Dragostea ta, Iubirea ta, Viața ta, Peștorul tău, Mântuitorul tău, Mâncarea ta cea veșnică, Fericirea ta, Bucuria ta, Mângâierea ta, Îngerul tău, Iertătorul tău, Văzul tău, Auzul tău, Raiul tău, Taina ta cea din inimă, Cel ce te-a născut și ți-a dat Chip și Asemănare cu Sine și numai întru Sine te poți regăsi. Tânjesc după tine, iar lacrimile Mele stropesc Măinile Mele ce te mângâie pe tine.

Deci iată, mortul a fost înviat de Hristos pentru a afla viață întru El. Dumnezeu, Hristos, a biruit iadul pentru noi, a murit pentru noi, a suferit pentru mine și pentru fiecare în parte, a trait printre noi și a mâncat cu noi. Ne iubește pe fiecare și dacă Îl rugăm, va stârpi deznădejdea, tristețea, suferința și ne va lua în Sânul Său, iar cu Dragostea Sa ne va pune lângă Inima Sa, ca veșnic să fim cu El!

✎ Andrei Mitrică

Hiperegocardită

inima
bate toba prin piețe
și strigă cât o țin plămâni:
eu, despre mine, al meu,
eu,
eu,
eu,
a mea, spre mine, tot eu,
iar când obosește de-atâta strigat
caută o gură care să o laude
din inimă.

✎ Dumitru Fișcu

Ideii de lectură

Rugați-vă pentru fratele Alexandru
de Constantin Noica, Ed. Humanitas, București, 1990

roblematica acestei cărți, întrucât atinge și un subiect destul de delicat (colaborarea cu torționarul - fratele Alexandru), stă în grila de lectură pe care o urmărim.

Dacă luăm îndemnul „Rugați-vă pentru fratele Alexandru”, ca unul care se înalță la măsura iubirii de vrăjmași, la starea binecuvântării pentru suferința îndurată cu multă smerenie, da! titlul este perfect îndreptățit. Hristos chiar ne îndeamnă să ne rugăm pentru vrăjmași și să nu răspundem cu ură asupritorilor. Nu ne îndeamnă totuși să aprobăm nebunia păcatului săvârșit de ei. Cartea nu vorbește însă despre experiențe mistice.

S-a vehiculat de către specialiștii care au studiat cazul lui Constantin Noica un alt sens pentru îndemnul „Rugați-vă!”, care nu mai păstrează nicidecum ceea ce, într-un fel sau altul, însuflește rugăciunea, și anume dragostea, (agapé), dorința apropierei de Dumnezeu (prin credință) și întreaga Sa zidire. Acest sens se referă la o milă, nu atât creștinească, cât filozofică (chiar și așa viciată: nu-i nimic superior în sfidare și orgoliu, fie el și intelectual). Ideea aparține Ruxandrei Cesereanu și se regăsește în cartea „Gulagul în conștiința Românească”. Milei îi este asociată iertarea, dar „A ierta creștinește sau chiar filozoficește nu înseamnă a abdica moral” (Polirom, 2005, p. 131). Rugăciunea lui Noica este poate rodul unui idealism, al unei utopii. Comunismul nu putea fi învins (cu toate că are pretențiile unui învingător), ce-ar fi, deci, să nu adoptăm atitudine disidentă (De ce să fim așa intransigenți și încăpățânați în a denunța răul?) ci să-l acceptăm ca atare, depășindu-l prin cultură (atâta vreme cât cultura se arată deschisă spre marxism – a se vedea cap. XIV îndeosebi)? Deși idealul cultural nu cred că are ceva de-a face cu atrocitățile a căror victimă a fost însuși (sic!) Noica la un moment dat. Alții vorbesc despre o dorință subtilă a filozofului constând în justificarea neputinței și vulnerabilității în fața regimului. În sfârșit, cei care i-au fost discipoli, sunt îndreptățiți să-l considere victima unor judecăți mult prea dure precum cele anterior menționate, căci l-au cunoscut pe omul Noica. Ei vorbesc despre o oarecare naivitate datorată tot idealismului și despre faptul că după eliberarea din închisoare filozoful a fost marginalizat și a trăit mai toată viața în condiții mizere, dedicându-se culturii.

Revin, însă la atmosfera cărții și la ceea ce o face vie în conștiința cititorilor: mărturisirea unui om. Personal, cred că e cât se poate de sinceră, lipsită de retorism și artificialitatea vreunui subterfugiu estetizant. Amintește parcă de prima „spovedanie” a lui Dimitri Karamazov către fratele său Aleoșa: nu apar vădite tresăltări ale pocăinței, dar paginile acoperă o durere înfundată, neștiută de nimeni, la care are acces doar Duhul Sfânt, Mângâietorul, Duhul Adevărului. Cititorul poate cuprinde cel mult un crâmpel din această durere. Textul are o fermitate nobiliară, nici urmă de plângăceală ori patetism. Noica vorbește despre oameni, despre bucuria de a-i descoperi, despre drama de fi singur în celulă, aproape de nebulie, despre virtuți sau valori spirituale.

Cu umor și modestie autoironică, filozoful dezvăluie la un moment dat un lucru demn de reținut: „Să mă cunosc pe mine însumi. Cine? Eu Hans Castorp? ca să nu zic Tersit, netrebnicul acela din Iliada? Sau eu, Smerdiakov, nenorocitul acela din Frații Karamazov? Dar oricine, la orice nivel uman, simte ce limitat și interesant este ca obiect de cunoaștere. E interesant să cunoști natura, e interesant să cunoști pe Bunul Dumnezeu [...], să cunoști oamenii în varietatea lor și cum oricine poartă o infinitate în el” (p. 48).

Toată judecata se oprește în fața persoanei. Chip al lui Hristos, în fond. Să primim această mărturisire cu căldură, cu prețuire, ca de la un om mare.

✎ Ana-Maria Neag

Echipa: Tatiana Onilov, Andrei Mitrică, Gabriela Bulgaru, Ana-Maria Neag, Dana Filaropol, Andreea Micu, Iulia Anamaria Mureșan, Oana Laura Dâgă.

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com

ISSN: 1224-0567